



Passportisation – En taktik för att legitimera annektering av territorium?

En analys av Rysslands argumentation i säkerhetsrådet avseende interventionerna i Georgien & Ukraina

Emily Jarl

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSK61
Termin: Vårterminen 2014
Handledare: Olof Beckman & Andreas Tullberg
Omfång: 12 515 ord



Abstract

Interventions on dubious grounds is nothing new, violation of state's sovereignty and the violation of the territorial integrity of an independent state is an area that is a constant current field of study. Developments in Europe in aspect of Russia's military interventions in Georgia in 2008 and Ukraine in 2014 shows a new method for states to legitimize military action in another sovereign state. This study argues that passportization has become a phenomenon in the foreign policy context. By distributing citizenship to residents in other territories Russia becomes enabled to intervene in other states despite the principle of sovereignty by referring to the protection of its own citizens.

By analyzing Russia's arguments in the primary material, which consists of the records of meetings from the Security Council, Russia's actions in aspect of conflicts in Georgia and in Ukraine from realistic theory enables this study to confirm the hypothesis of passportization, as a method for intervention in sovereign states. The analysis is based on Kenneth Waltz's analysis levels, the individual level, state level and system level. Classical realist Morgenthau is incorporated to broaden the theory in respect of human nature at an individual level as well as in the context; in which domestic politics are formed at state level. The system level is analyzed from Waltz structural neorealism.

The study regards the historical legacy of Russia, concerning concepts as policies of resentment, imperialism, expansionism and power politics. As well as sovereignty and intervention, these concepts are part of the context that the study examines to enable the analysis.

Keywords: Passportization, sovereignty, territorial integrity, Russia, intervention, realism, politics of resentment.

Abstract

Interventioner på tvivelaktiga grunder är inget nytt fenomen, kränkningar av suveränitetsprincipen och kränkningar av en stats territoriella integritet är ett område som är ständigt aktuellt att studera. Utvecklingen i Europa avseende Rysslands militära interventioner i Georgien 2008 och i Ukraina 2014 visar en ny metod för stater att legitimera militära aktioner i en annan suverän stat.

Denna studie hävdar att passportisation har blivit ett fenomen i utrikespolitiska sammanhang. Genom att dela ut medborgarskap till invånare i andra territorium möjliggör Ryssland militär intervention i andra stater trots suveränitetsprincipen genom att hänvisa till skydd för egna medborgare. Genom att analysera Rysslands argument i primärmaterialet som är mötesprotokoll från säkerhetsrådet, för deras handlingar avseende konflikterna i Georgien och i Ukraina ur realistisk teori bidrar denna studie med att bekräfta hypotesen om passportisation som metod för att intervensera i suveräna stater. Analysen använder sig av Kenneth Waltzs analysnivåer, individnivå, statsnivå och systemnivå, där klassiska realisten Morgenthau principer inkorporeras för att bredda teorin avseende mänsklig natur på individnivå, samt i kontexten där inrikespolitiken formas på statsnivå, slutligen analyseras systemnivån utifrån Waltzs strukturella neorealism.

Studien tar hänsyn till Rysslands historiska arv, i form av ressentiment politik, imperialism, expansionism och maktpolitik, även begreppen suveränitet och intervention, dessa begrepp är en del av kontexten som studien undersöker för att möjliggöra analysen.

Nyckelord: Passportisation, suveränitet, territoriell integritet, Ryssland, intervention, realism, och ressentiment.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställning	2
1.2	Material och avgränsningar.....	3
1.3	Primär- och sekundärmaterial	4
1.4	Källkritik	5
2	Teori och metod	7
2.1	Teori.....	7
2.2	Teoretiska principer och verktyg för analysen	10
2.3	Metod	13
3	Litteraturoversikt och tidigare forskning	16
4	Argument & kontext	18
4.1	Suveränitetsprincipen & intervention	18
4.2	Passportisation	21
4.3	Historisk kontext.....	22
5	Analys och diskussion	26
5.1	Rysk politik	28
5.2	Analys avseende Georgien	31
5.3	Analys avseende Ukraina.....	35
5.4	Diskussion.....	40
6	Sammanfattning	42
7	Referenser	43

Förord

Att välja ett ämne och hitta rätt område för en uppsats är en lång process, med tanke på utvecklingen i Europa under år 2014 avseende händelserna i Ukraina, som fortfarande är i ett kritiskt läge blev Rysslands utrikespolitik mitt givna ämne.

En uppsats är krävande att utföra, otaliga gånger på vägen uppenbarar sig tvivel och frågor kring ens bidrag till forskningen. När dessa tvivel uppstått har där funnits personer som har stöttat mig och bidragit till min uppsats genom deras tankar och synpunkter.

Ett stort tack till mina handledare; Olof Beckman och Andreas Tullberg vid Lunds Universitet, mina kurskamrater Bahar Satar Pour Kolahi, Gloria-Karin Lopez, Henrietta Olsson, Ida Gunge och Amanda Edfeldt. Även tack till min familj och mina vänner, särskilt tack till min pappa Sten Jarl och min bror Martin Jarl.

1 Inledning

Maktbalansen i Europa utmanas från forna stormakter. I skrivande stund kränks suveräna staters territoriella integritet och militära interventioner sker på tvivelaktiga grunder. Ett högst problematiskt läge infinner sig i det internationella samfundet, när de står till synes maktlösa. När en före detta stormakt agerar militärt, som Ryssland gör avseende Ukraina¹ finns det otaliga frågor, teorier, analyser och spekulationer. För att hitta något som är unikt avseende rysk utrikespolitik, är det av vikt att blicka bakåt och se det historiska arvet samtidigt som man analyserar aktuella händelser.

Ett av fenomenen med hänsyn till rysk utrikespolitik och militära aktioner är ”*passportisation*”.² Denna uppsats ämnar undersöka företeelsen med *passportisation*, det vill säga ett utdelande av ryska pass och således ett ryskt medborgarskap i forna sovjetstater, utifrån Georgien konflikten 2008 och händelserna i Ukraina under 2014.

Studien har som avsikt att studera huruvida medborgarskapet har en större betydelse i rysk utrikespolitik än vad som kan antas vid första anblick, och om detta i själva verket är en ny form av intervention som vi kommer att se mer av i globala sammanhang. Rysslands *passportisation*, som tack vare distribution av ryskt medborgarskap skapar en möjlighet för Ryssland att använda militär intervention i en suverän stats territorium genom att hänvisa till den ryska grundlagen; ”*skydd för egna medborgare inom annat territorium*”³, (strider mot våldsförbudet i FN stadgan artikel:2:4⁴ och Wienkonventionen om traktaträtten⁵). Rysslands roll och agerande i internationella relationer samt deras roll som en regional hegemoni i Kaukasus måste beaktas. Deras stormaktspolitik i området och deras ”strategier” för att hålla de forna sovjetstaterna ifrån ett samarbete med väst, såsom Nato och EU, är intressant att studera, speciellt med intresset från den globala marknaden av Kaukasus naturresurser. För att studera medborgarskap i

¹ Helin, Jessica, *Sveriges reaktioner på krisen i Ukraina*, 6 mars 2014. Länk till artikeln;

<http://www.sakerhetspolitik.se/Arkiv/Omvarldsbevakning/2014/Sveriges-reaktioner-pa-krisen-i-Ukraina/>
² Artman, Vincent M, *Documenting Territory: Passportisation, Territory, and Exception in Abkhazia and South Ossetia*, DOI:10.1080/14650045.2013.769963, s, 681.

³ Vendil, Pallin, Carolina, Westerlund, Fredrik, *Säkerhetspolitisk analys*, FOI MEMO 3097, Rysk utrikesförsvars- och säkerhetspolitik, 9 februari 2010, A12001 Försvarsdepartementet, s, 1.

⁴ Gray, Christine, *International law and the use of force*, 2nd ed., Oxford University Press, Oxford, 2004, s, 30.

⁵ Vienna Convention on the Law of Treaties, 23 Maj 1969.

denna kontext är det av vikt att belysa suveränitetsprincipen, rysk politik, det ryska historiska arvet, ressentiment politik, imperialism och händelserna som har skett i Georgien och Ukraina. Studien utgår ifrån de mötesprotokoll och resolutioner från säkerhetsrådet i FN som behandlar Rysslands agerande och de argument Ryssland uttalar avseende deras skäl för deras agerande i Georgien konflikten år 2008 och i den aktuella situationen som sker i Ukraina.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställning

På grund av att Ryssland har en utökad rätt att skydda ryska medborgare på annat territorium⁶, i enlighet med rysk grundlag och den ryska militärdoktrinen från 2010 är medborgarfrågan intressant. Denna uppsats undersöker vad det innebär att Ryssland naturaliserar, ”värvar medborgare”, i andra suveräna stater? Är det en del av den ryska taktiken, att på detta sätt legitimera och skapa en möjlighet att intervensera i andra stater? Om så är fallet, hur argumenterar Ryssland för detta i säkerhetsrådet? Enligt folkrätten har inget land rätt att intervensera i ett annat land för att skydda någon av sina medborgare, om denne också är medborgare i den andra staten,⁷ utifrån detta kränker Ryssland, Georgiens och Ukrainas suveränitet. Men utifrån ett ryskt perspektiv agerar dem i enlighet med sin grundlag och i områden som tidigare har tillhört Ryssland.

Efter en så kallad naturalisering (benämningen; passportisation används framöver i uppsatsen) har majoriteten av invånarna i Sydossetien och i Abchazien dubbelt medborgarskap, trots att Georgien inte tillåter dubbelt medborgarskap.⁸ Detta är intressant att studera med Georgien som ett historiskt fall och Ukraina som ett aktuellt fall. Georgien och Ukraina används därför som en bakgrund för att studera rysk utrikespolitik och dess argument i säkerhetsrådet.

⁶ Vendil, Pallin, Carolina, Westerlund, Fredrik, *Säkerhetspolitisk analys*, FOI MEMO 3097, s. 1.

⁷ Elinderson, Lars, motion 2009/10:U274, *Internationella konventioner och dubbelt medborgarskap*, 5 oktober 2009, återfinns på: http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Forslag/Motioner/Internationella-konventioner-o_GX02U274/?text=true

⁸ *Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia*; IIFFMCG, volym 2, kap. 3.3. ”Passportisation”: *Mass-Conferral of Russian Nationality on Residents of South Ossetia and Abkhazia*, s. 169.

Syftet med denna uppsats är således att studera om passportisation är en metod som Ryssland använder sig av utifrån de argument de uttalar i säkerhetsrådet. Givetvis är det uppenbart att det finns fler orsaker för Rysslands agerande än frågan om medborgarskap, dels de ekonomiska aspekterna (Gazprom) samt Rysslands säkerhet, (med tanke på Natos utbredning i Rysslands närområde), studien bortser inte ifrån dessa potentiella bakomliggande aspekter men fokuserar på Rysslands utdelande av pass i Georgien och i Ukraina utifrån deras argumentation i säkerhetsrådet.

Då händelserna som utspelar sig i Ukraina sker i skrivande stund, används Georgien som ett historiskt fall; enbart hypotetiska realistiska teorier kan beaktas beträffande Ukraina. Studien intar ett perspektiv på historiska, juridiska och politiska faktorer, utifrån realismen. Detta är på grund av att dessa olika aspekter är svåra att bortse ifrån, intersektionerna dem emellan och en viss form av interdependens gör studien svår att genomföra om dessa olika aspekter inte beaktas. Dock innebär detta även en viss problematik då det kan innebära en alltför bred studie utan skärpa, förhoppningen är att studien ska leverera tydlighet och vara tydligt avgränsad för att ändå vara snäv och tydlig. Denna förhoppning realiserar genom svar på följande huvudfråga;

Vilka uttryck för passportisation kan påvisas i Rysslands argumentation för att legitimera de militära aktionerna i Georgien 2008 och i Ukraina 2014?

1.2 Material och avgränsningar

Materialet som använts i denna uppsats är rapporter, mötesprotokoll, resolutioner från säkerhetsrådet i Förenta nationerna, Försvarsdepartementet, Europeiska Unionen, samt relevant litteratur inom statsvetenskap, realism, internationella konflikter, nyhetsartiklar och vetenskapliga artiklar.

Det finns många aspekter att undersöka och på grund av studiens önskan om att studera detta utifrån Rysslands argument och således förstå Rysslands agerande har mötesprotokoll från FN använts som primärmaterial, där Rysslands argument tas i beaktning och tolkas utifrån realismen, avseende att staten är den främsta aktören med ett intresse i makt och säkerhet.

Studien utgår från att det är allmän kännedom om våldsförbudet i FN stadgan ar-

tikel 2(4). Primär materialet som har använts i studien är mötesprotokoll och resolutioner fram till datum; 16/4- 2014, inga resolutioner eller mötesprotokoll efter detta datum har använts i studien.

1.3 Primär- och sekundärmaterial

Primärmaterialet i denna uppsats är mötesprotokoll och resolutioner från FN. De resolutioner och protokoll som på något sätt behandlar Ryssland och dess aktioner i Georgien och Ukraina har analyserats. Urvalet har skett genom FNs hemsida där alla mötesprotokoll och resolutioner finns att tillgå. Valet av primärmaterial grundar sig i en önskan att studera hur Ryssland argumenterar i säkerhetsrådet och inte vad andra källor säger att Ryssland har för motiv och hur de legitimerar dessa, genom att analysera protokollen får man tillgång till Rysslands egna uttalanden som första källa.

På begäran av Försvarsdepartementet skrev Jakob Hedenskog och Carolina Vendil Pallin rapporten; *Rysk militär förmåga i ett tioårsperspektiv – 2013*⁹. Rapporten publicerades i december 2013 och det gör denna rapport till den mest aktuella rapport som är djupgående gällande Ryssland ur svensk förståelse. På grund av att rapporten är så pass aktuell har den fungerat som ett sekundärmaterial till denna studie, men även till min förståelse av rysk nutida militär taktik ur ett svenskt perspektiv.

Rapporten *Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia* är en omfattande rapport om konflikten i Georgien år 2008, rapporten är baserad på inhämtad fakta från en oberoende kommission från EU.¹⁰

Hanna Smith bidrar med artikeln; *Det förflutnas inflytande på rysk utrikespolitik* som behandlar hur det förflutna påverkar Rysslands utrikespolitik idag. Artikeln argumenterar för att historiens betydelse för rysk utrikespolitik är ett dåligt utforskat område, och att utrikespolitiska analytiker ofta enbart hänvisar till ett ”sovjetiskt tänkande” utan att vidare utveckla vad som menas med det¹¹. Artikeln belyser vikten av att analy-

⁹ Rapporten återfinns på, http://www.foi.se/Global/Press%20och%20nyheter/Rysk_militar_formaga.pdf

¹⁰ Rapporten återfinns på; <http://www.ceiig.ch/>

¹¹ Smith, Hanna, *Det förflutnas inflytande på rysk utrikespolitik*, Øst-forum | 19 [3] 2005: 287–306 | ISSN 0801 – 7220.s, 288.

sera hur rysk politik ser på begrepp som multipolaritet, multilateralism, expansionism, imperialism, ressentiment och isolationism¹², vilket tas upp längre fram i uppsatsen.

Smiths djupgående forskning av Ryssland bidrar till en förståelse för den komplexa politiska sfären som är starkt förknippad med Rysslands historiska arv, på grund av detta är Smiths artikel ett viktigt bidrag till denna uppsats.

Utöver detta material har litteratur som behandlar realism använts, bland annat Morgenthau; *Politics among nations: the struggle for power and peace*, Kenneth Waltz; *Realist thought and neorealist theory*, Joseph Nye`s; *Att förstå internationella konflikter*, Karin Aggestams (*O*)rättfärdiga krig, och *Om krig och fred: en introduktion till freds- och konfliktstudier*, Michael Byers; *War law: understanding international law and armed conflicts*, Christine Grays; *International law and the use of force*, samt vetenskapliga artiklar om behandlar realism och artiklar som behandlar territorium, exempelvis Artmans artikel; *Documenting Territory: Passportisation, Territory, and Exception in Abkhazia and South Ossetia*.

1.4 Källkritik

På grund av att primärmaterialet är mötesprotokoll så återfinns det inga tolkningar förutom min egen som kan kritiseras. Övriga rapporter som har används i denna uppsats anses vara av trovärdighet och objektiva i den mån det är möjligt. Rapporterna är skapade av myndigheter och exempelvis IIFFMCG (Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia) är baserad på insamlad fakta, samt granskad av experter inom olika fält. Utredningen och kommissionen bakom IIFFMCG skapades av EU och anses vara objektiv i den mån det är möjligt i ett politiskt klimat. Dock kan det politiska klimatet innebära problematik, exempelvis är IIFFMCG försiktig med att lägga ”skuld” och ansvar på någon part och tar inte en tydlig ställning i sitt avsnitt om internationell lag och vilken stat som har begått överträdelser, utan de båda länderna får dela på ansvaret.

Rysk militär förmåga i ett tioårsperspektiv – 2013 är likaså en rapport som är ut-

¹² Smith, Hanna, *Det förflytnas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 288.

förd av experter inom området och skapad av en myndighet, i detta fall Försvarsdepartementet. Den källkritik som kan finnas till denna rapport är att den består av tolkningar av händelser och tolkningar av Ryssland och rysk utrikespolitik. Dessvärre är denna källkritik svår att ge från mitt perspektiv då jag befinner mig inom det ”västorienterade” paradigmet.

De vetenskapliga artiklar som används som sekundär material är således tolkningar av olika forskare inom området och kan givetvis innehålla subjektiva tolkningar, trots detta är artiklarna trovärdiga enligt kraven för vetenskapliga artiklar. Ett fåtal tidningsartiklar har använts för att belysa de aktuella händelser som sker i Ukraina, dock inte i någon större utsträckning, men de anses vara trovärdiga källor.

2 Teori och metod

I följande avsnitt behandlas valet av teori och metod för uppsatsen, valet av teori är det perspektiv man intar när man analyserar primärmaterialet och metoden är således hur man utför sin studie.

2.1 Teori

Mitt val av teori grundar sig i en önskan att studera hur stater agerar gentemot varandra i det anarkiska systemet (att systemet är anarkiskt innebär att det inte finns en överordnad legitim makt som reglerar suveräna stater, det innebär att ett säkerhetsdilemma kan uppstå där stater vill öka sin säkerhet genom olika anspråk)¹³. Därför vill jag använda mig av en statscentrerad teori som kan förklara staters utrikespolitik, beteende och relation till det internationella systemet. Det lämpliga valet är realismen, på grund av att utgångspunkten i realistiska teorier är att stater är centrala aktörer och agerar utifrån ett intresse av makt och säkerhet i det anarkiska systemet.¹⁴

Det finns många olika förgreningar inom realismen som lägger betydelse åt olika faktorer för att förstå staters agerande i det internationella systemet. För denna uppsats behövs några olika typer av realistiska teorier beaktas för att möjliggöra det mest användbara valet av teori. De aktuella teorierna är således neorealismen, klassisk realism/politisk realism, offensiv och defensiv realism, där offensiv neorealism och aspekter från den klassiska realismen är mest användbara.

Skillnaden mellan neorealismen och den klassiska realismen är att klassisk realism inkluderar den mänskliga naturen i större utsträckning än vad neorealismen gör, det vill säga att ledare agerar utifrån sina egna agendor, alltså snarare humanistiskt än ve-

¹³ Fjelde, Hanne, Aggestam, Karin & Höglund, Kristine (red.), *Om krig och fred: en introduktion till freds- och konfliktstudier*, kap, 5, *Orsaker till krig och väpnade konflikter*, 1:a uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s, 85.

¹⁴ Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, Prentice Hall, Harlow, 2011, s, 61.

tenskapligt förhållningsätt.¹⁵ Neorealismen lägger fokus på strukturen i systemet och ger en annan tolkning av makt, och behandlar enhetsnivå på ett annat sätt än den klassiska realismen.¹⁶ Båda teorierna utgår från att stater är den viktigaste aktören i det internationella systemet och att stater agerar utifrån ett egenintresse och en strävan efter makt och säkerhet, det vill säga att det finns en osäkerhet i det anarkiska systemet, ett ständigt hot mot staters suveränitet. För att behålla sin suveränitet återfinns ett fokus på makt och säkerhet.¹⁷

Utifrån neorealismen och den klassiska realismen ses krig som oundvikliga, en effekt av att stater fokuserar på egenintresse och en ständig strävan efter makt, som kan leda till ett så kallat säkerhetsdilemma.¹⁸ Säkerhetsdilemmat består i att det anarkiska systemet ger upphov till maktrivalitet och oro mellan stater, det vill säga att resultatet av att det inte finns en ”övermakt” som kontrollerar stater leder till att stater förbereder sig för eventuella konflikter, detta kan då orsaka oro i andra stater som i sin tur gör det samma.¹⁹ Samtidigt som denna osäkerhet finns inom systemet finns det även en aspekt som avser samarbete stater emellan; stater får begränsa en del av sin suveränitet för att öka säkerheten, exempelvis genom allianser.²⁰

Den klassiska realismen är betydligt äldre än neorealismen och en av förespråkarna för denna teori är Hans Joachim Morgenthau. Klassiska realisten Morgenthau hade ett fokus på utrikespolitik och föreslår möjliga tolkningar och betydelser av utrikespolitiska handlingar och ageranden utifrån ett antal principer.²¹ Dessa principer innefattar olika aspekter av utrikespolitiken, den mänskliga naturen, begreppet *intresse* definierat i makt, samt innefattas en viss moral, den politiska sfären, och rationalitet. Morgenthau gör antagandet att ”statsmän” agerar utifrån begreppet intresse definierat i makt, alltså att staten agerar utifrån ett maktperspektiv.²² Detta antagande möjliggör, utifrån Morgenthau, en analys av utrikespolitiska händelser. Morgenthau menar att detta görs genom att den person som väljer att studera detta fungerar som en observatör, beaktar

¹⁵ Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s. 61.

¹⁶ Waltz, N, Kenneth, *Realist thought and neorealist theory*, Journal of international affairs, 1990, s. 32.

¹⁷ Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s. 61.

¹⁸ Fjelde, Hanne, Aggestam, Karin & Höglund, Kristine (red.), *Om krig och fred: en introduktion till freds- och konfliktstudier*, kap, 5, *Orsaker till krig och väpnade konflikter*, s. 85.

¹⁹ *Ibid*, s. 85.

²⁰ *Ibid*, s. 85.

²¹ Morgenthau, Hans J., *Politics among nations: the struggle for power and peace*, Brief ed., McGraw-Hill, New York, 1993, s. 4.

²² Morgenthau, Hans J., *Politics among nations: the struggle for power and peace*, s. 4.

maktaspekten och samlar in information.²³ Alltså består teorin i att konstatera fakta och ge den mening genom en sannolik orsak, rationalitet. Utifrån detta kan man forma en hypotes om vad deras mål kan ha varit. Det är de politiska handlingarna som är av intresse att studera, Rysslands handlingar gentemot Georgien och Ukraina och hur Ryssland argumenterar för dessa i säkerhetsrådet. Morgenthau realistiska teori utgår från intresset av makt och bidrar till analys av utrikespolitiska handlingar och dess konsekvenser. Därmed är Morgenthau politiska realism teori användbar för att studera passportisation utifrån rysk utrikespolitik.

Rysslands historia har ett nära samband med deras aktuella politik, detta gör att den historiska aspekten är svår att bortse från. Likväl är det inte önskvärt att bortse från den mänskliga naturen med dess egenintresse avseende rysk maktpolitik som enligt Hanna Smith är en produkt av rysk historia och kultur, som är nära besläktad med begrepp som maktmentalitet, ressentiment, stormakter, och imperialism.²⁴ Utifrån detta bidrar Morgenthau politiska realism med verktyg för att analysera Rysslands agerande, dock är det passande att känna till skillnaden mellan defensiv och offensiv realism.

Den offensiva realismen har en starkare samhörighet med Thomas Hobbes syn på naturtillståndet och då även den klassiska realismen.²⁵ Den argumenterar för att systemrelaterade faktorer är dominanta i en stats utrikespolitik.²⁶ Den defensiva realismen anser inte att dessa faktorer alltid är dominanta, och lägger mindre vikt vid det anarkiska systemets osäkra karaktär, något som den offensiva realismen lägger betydande vikt vid.²⁷ Offensiva realister anser att en stats kapacitet och dess omvärld är viktiga faktorer för att förstå varför en stat agerar som den gör, att en stat alltid agerar efter att öka sin säkerhet, ofta genom makt, och att sådana stater inte avskräcks av en potentiell konflikt.²⁸ Därtill anser inte den offensiva realismen att inhemska skillnader såsom kultur är en viktig aspekt för att förstå en stats utrikespolitik.²⁹ Defensiva realister har en mer ”positiv” syn på staters agerande, och att det finns mer säkerhet för stater inom det anarkiska systemet än den vad den offensiva realismen anser. Dessutom gör defensiv real-

²³ Morgenthau, Hans J., *Politics among nations: the struggle for power and peace*, s, 4-15.

²⁴ Smith, Hanna, *Det förflutnas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 288.

²⁵ Rose, Gideon, *Neoclassical Realism and Theories of Foreign Policy*, World Politics, Cambridge University Press, Vol. 51, No. 1, 1998, s, 149.

²⁶ Ibid, s, 146.

²⁷ Ibid, s, 149.

²⁸ Ibid, s, 149.

²⁹ Ibid, s, 149.

ism inte antagandet att stater alltid agerar i egenintresse, avseende makt och säkerhet, istället anses stater kunna balansera ett potentiellt hot.³⁰

Waltz bidrag till realismen som används i denna uppsats är hans tre analysnivåer; individnivå, statsnivå och systemnivå,³¹ som är metoden för analysen, men inkluderar även delar av teorin.

Utifrån detta är det tydligt att det återfinns många olika typer av realistiska teorier, dock utgår de från realismens grundprincip, att stater agerar utifrån egenintresse, avseende säkerhet och makt. Det är grundprincipen som denna studie utgår ifrån, den realistiska teorin är bakomliggande i hela uppsatsen. Studiens utgångspunkt är ur en realistisk teori, huvudsakligen offensiv realism som inkorporerar delar av Morgenthau's principer på Waltz tre analysnivåer.

2.2 Teoretiska principer och verktyg för analysen

I föregående teori avsnitt beskrevs realismen och dess olika typer, i följande text redogörs principerna och analysnivåerna denna studie använder sig av för att studera Rysslands handlande.

Morgenthau redogör för sina principer i verket; *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, där han uttrycker hur den politiska realismen förhåller sig till utrikespolitik, dess ledare och den mänskliga naturen, men även hur den politiska sfären ska förstås utifrån realismen. Valet att inkorporera Morgenthau's principer i Waltz strukturella neorealistiska teori grundar sig i att Morgenthau har ett annat synsätt på moral och utvecklar påverkan av den mänskliga naturen, i högre grad än Waltz.

Morgenthau's teori balanserar på pragmatism och en manikeisk vision om moral, som har åskådliggjorts i amerikansk utrikespolitik under Nixon och Kissinger.³² Pragm-

³⁰ Rose, Gideon, *Neoclassical Realism and Theories of Foreign Policy*, s, 149.

³¹ Fjelde, Hanne, Aggestam, Karin & Höglund, Kristine (red.), *Om krig och fred: en introduktion till freds- och konfliktstudier*, kap, 5, *Orsaker till krig och väpnade konflikter*, s, 85.

³² Hyde-Price, Adrian, Aggestam, Karin, *(O)rättfärdiga krig*, kap 6, *Rättfärdigande av amerikansk krigsföring*, Studentlitteratur, Lund, 2004, s 118.

atism avseende fokus på nationella intressen och manikeisk avseende amerikansk missionsiver.³³ Igor Jakovenkos beskriver den ryska maktmentaliteten som delvis manikeisk, där världen ses som en arena för en kamp mellan ljus och mörker, gott och ont.³⁴ Samband finns med ressentiment politiken som återfinns i Ryssland. Tack vare att dessa begrepp är av vikt för studien, upplevs delar av Morgenthau teori intressant att inkorporera då Waltz inte inkluderar dessa aspekter i samma utsträckning som Morgenthau.

Nedan följer en beskrivning och tolkning av hans principer utifrån litteraturen där principerna som bidrar till analysen beskrivs. Sedermera utvecklas Waltz analysnivåer, och hur studien kommer att använda det teoretiska ramverk som presenteras.

Princip 1

*Political realism believes that politics, like society in general, is governed by objective laws that have their roots in human nature.*³⁵

Utgår från att samhällen är styrda av objektiva lagar, likaså är politiken, dessa har enligt realismen ursprung i den mänskliga naturen. Denna relativt pessimistiska syn på den mänskliga naturen bortser dock inte från rationalitet. Morgenthau belyser att realismen kan särskilja sanning och åsikter i politiken, alltså vad som är objektivt sant och rationellt utifrån bevis och orsak, till skillnad från vad som är en subjektiv bedömning som grundar sig i önsketänkande istället för rationell orsak.³⁶

Princip 2

*The main signpost that helps political realism to find its way through the landscape of international politics is the concept of interest defined in terms of power.*³⁷

Gravt förenklat är en nations internationella politik definierad i termer av makt. Emellertid inkluderas inte staters motiv och ideologier, orsaken till det är att intresset definierat i makt har en utgångspunkt i rationalitet. Man vill utgå ifrån att analysera politiska händelser och analysera vad det rationella valet för en ledare eller en stat är för att förutspå utrikespolitiska handlingar. Motiv kan vara vilseledande. Goda motiv kan få

³³ Hyde-Price, Adrian, Aggestam, Karin, (*O*)rättfärdiga krig, kap 6, *Rättfärdigande av amerikansk krigsföring*, s, 118.

³⁴ Smith, Hanna, *Det förflytnas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 301.

³⁵ Morgenthau, Hans J., *Politics among nations: the struggle for power and peace*, s, 4.

³⁶ *Ibid*, s, 4.

³⁷ *Ibid*, s, 5.

negativa effekter utifrån politiska handlingar, moraliskt goda motiv säkerställer inte en god utgång. Utifrån detta är det evident att analysera utrikespolitik enbart utifrån individers motiv som exempelvis Putin är, enligt Morgenthau vilseledande och förödande.³⁸

Princip 3

*Realism assumes that its key concept of interest defined as power is an objective category which is universally valid, but it does not endow that concept with a meaning that is fixed once and for all. The idea of interest is indeed of the essence of politics and is unaffected by the circumstances of time and place.*³⁹

Maktintresset är alltså essensen i realismen, en grundregel som är universell över tid och rum, men inte oberoende av kontexten den befinner sig inom. Maktintresset vid en specifik tidpunkt avseende politik och kultur formar intresset, följaktligen makt anspråket. Hur utrikespolitiken formas beror på den kulturella och politiska kontexten vid given tidpunkt. Statens intresse har en nära relation till statens nutid, historia, kopplingarna mellan statens intresse och den aktuella kontexten staten befinner sig inom.⁴⁰

Princip 5

*Political realism refuses to identify the moral aspirations of a particular nation with the moral laws that govern the universe.*⁴¹

Realismen vägrar alltså att identifiera en specifik stats moraliska ambitioner med de universella moraliska lagarna. Då det är skillnad mellan sanning och uppfattning, exempelvis beträffande olika religioner då möjligheter finns att individer anser att de har en högre makt på sin sida, rationaliteten i ett sådant påstående är omöjligt att bevisa. Dessa uppfattningar är formbara av sin kontext, precis som maktintresset är.

Waltz analysnivåer bidrar till att studera världspolitik. Genom att analysera varför individer agerar på ett specifikt sätt i olika sammanhang utifrån Waltz individnivå. Statsnivån bidrar med att analysera en stats inrikespolitik som avspeglar en stats utrikespolitik, slutligen så analyseras den tredje nivån som är systemnivån, det internationella systemet, geopolitik, maktaspekter och interaktionerna mellan olika stater och aktö-

³⁸ Morgenthau, Hans J., *Politics among nations: the struggle for power and peace*, s, 5-10.

³⁹ Ibid, s, 10-12.

⁴⁰ Ibid, s, 10-12.

⁴¹ Ibid, s, 13.

rer.⁴²

Det är tydligt att enskilda ledare har betydelse i en stats utrikespolitik, det finns olika sätt att analysera individer, bland annat genom kognitiv psykologi, motivationspsykologi, psykobiografi och prospektteorin.⁴³ Denna studie avser inte att använda någon av dessa metoder utan väljer att inkorporera Morgenthau's syn på människans natur, där Thomas Hobbes⁴⁴ verk delvis ligger till grund. Uppfattningen att mänskliga gemensamma egenskaper är maktbegär och egoism.

Sammanfattningsvis analyseras Waltz första analysnivå, individnivån utifrån Morgenthau's första och andra princip. Rysslands inrikespolitik analyseras i enlighet med Waltz statsnivå där en stats inrikespolitik fyller en funktion i utrikespolitiken, även här fyller Morgenthau ett syfte genom hans tredje och femte princip om staters moral och betydelsen av den samtida kontext staten befinner sig inom. Slutligen analyseras den tredje analysnivån som är systemnivån, det är denna del av analysen som är mest intressant utifrån realismens bild av det anarkiska systemets natur.

2.3 Metod

Studien ämnar påvisa en tendens över tid, genom en kvalitativ metod utföra en form av argumentationsanalys av primärmaterialet. Metoden är alltså att samla in information som i detta fall är säkerhetsrådets resolutioner och rådets mötesprotokoll; utifrån realismens antagande om ett maktintresse i ett anarkiskt system, analysera Rysslands argument med konsekvenserna i Georgien som bakgrund och de aktuella händelserna i Ukraina. Detta utförs med hjälp av realismen, då uppsatsens syfte är att utifrån de berörda mötesprotokollen och rysk retorik undersöka om passportisation är en ny form av intervention, och huruvida det kommer till uttryck i säkerhetsrådet så utgår uppsatsen med en underliggande realistisk teori. Att stater agerar med ett egenintresse definierat i makt och säkerhet. Analysen genomförs som tidigare framfört, med Waltz tre analysni-

⁴² Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 52.

⁴³ *Ibid*, s, 54-55.

⁴⁴ Rose, Gideon, *Neoclassical Realism and Theories of Foreign Policy*, s, 149.

våer. Individnivån innebär att man analyserar individer, ledare för en stat och deras agerande i specifika situationer, statsnivån innebär analys av en stats inre, det vill säga hur den inomstatliga aspekten ser ut, förslagsvis statens ekonomi, och statens karaktär.⁴⁵ Systemnivån innebär analys av det internationella systemet och interaktioner mellan olika aktörer.⁴⁶

Studien använder Georgien konflikten som ett historiskt fall för att studera Rysslands agerande avseende deras militära intervention, genom att analysera de argument Ryssland påtalar under säkerhetsrådets möten. Samma metod används för att analysera Rysslands agerande i Ukraina, alltså en argumentationsanalys av Rysslands uttalanden i mötesprotokollen.

Metoden som används bidrar med att påvisa en tendens över tid, från en konflikt år 2008 i Georgien till en aktuell situation som utspelar sig i Ukraina år 2014. Ukraina och Georgien som stater är inte intressanta för uppsatsens syfte, däremot Rysslands argument för de handlingar staten utför och har utfört. Det går inte att bortse från historiska händelser och den politiska kontexten, delvis för att enligt teorivalet kan dessa aspekter inte bortses från, därför återfinns text som behandlar dessa aspekter i uppsatsen.

Nedan följer en modell över metoden för att på ett tydligt vis illustrera hur analysen kommer att genomföras. Då ett antal begrepp, analysnivåer, och en kombination av teorier används; anses en modell för att förtydliga metoden och analysens utgångspunkter. Modellen kommer inte inkorporeras i analysavsnittet utan fyller bara sitt syfte i metod delen för att tydliggöra metoden, teorin och analysnivåerna.

⁴⁵ Nye, Joseph S, Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 52.

⁴⁶ *Ibid*, s, 52.

Tydliggörande modell

<p>Område för analys: Rysslands argumentation för intervention i Georgien och Ukraina.</p>	<p>Metod: Argumentationsanalys utifrån Waltz analysnivåer.</p>	<p>Teori: Realistisk teori utifrån Waltz och Morgenthau.</p>	<p>Begrepp: Maktbegreppet är av vikt då det utgör essensen i realismen, intresset är makt och säkerhet för den egna staten.</p>
	<p>Individnivå</p>	<p>Fokus på den mänskliga naturen, strävan efter makt och säkerhet.</p>	<p>Mänskliga naturen härrör från Hobbes syn på den mänskliga naturen i ett naturtillstånd, egoism och egenintresse.⁴⁷</p>
	<p>Statsnivå</p>	<p>Fokus på inrikespolitiken, statens karaktär, historiska arv, ekonomi.</p>	<p>Ressentiment- betecknar en känsla av förbittring över en tidigare upplevd bristande förmåga eller maktlöshet.⁴⁸</p>
	<p>Systemnivå</p>	<p>Interaktioner mellan stater i systemet, strukturen i det internationella systemet.</p>	<p>Anarkiskt system härrör från Hobbes syn på naturtillståndet, ingen högre auktoritet ovan stater.⁴⁹ Anarki betyder "frånvaro av styre".⁵⁰</p>

⁴⁷ Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 27.

⁴⁸ Smith, Hanna, *Det förflutnas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 300.

⁴⁹ Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 5.

⁵⁰ Ibid, s, 27.

3 Litteraturöversikt och tidigare forskning

Fenomenet passportisation är inget ämne som har studerats i någon större utsträckning. Det finns mycket material avseende Ryssland och även om Ryssland-Georgien konflikten. Dock väldigt lite av tidigare forskning kring passportisation.

Hanna Smith producerar mycket forskning på ämnet Ryssland, hennes olika bidrag till forskningen på Ryssland avser bland annat rysk historia, rysk utrikespolitik, rysk inrikespolitik och nutida frågor. Smith anser dock inte att det finns paralleller mellan händelserna i Georgien och Ukraina⁵¹, min utgångspunkt är hypotesen att det finns paralleller i båda fallen och att en av dem möjligen är metoden att använda sig av distribution av pass i ett ”främmande” territorium.

Vincent Artman är en av de få som har studerat passportisation. Artman har en annan ingång i sin studie där han fokuserar på territoriella effekter som ett resultat av passportisation, där han applicerar Agambens teorier på Sydossetien och Abchazien.⁵²

Litteratur kring Rysslands relation till väst och Europa är av varierande kvalitet, likväl finns det stora kvantiteter av denna typ av litteratur. Mycket av litteraturen fokuserar på tidsepoken för Kalla Kriget, samt Rysslands roll under första och andra världskriget. Ofta återfinns det en negativ underton i litteraturen som behandlar rysk politik, (personlig uppfattning) en som instämmer i detta är Alexandr Dugin, professor i konservativa studier i Moskva, han uttrycker att; ”*Ryssar betraktas som existentiella fiender*”⁵³ och att väst inte förstår eller vill förstå rysk politik och rysk historia. Trots att det kan finnas en sanningshalt i professorns citat, så återfinns där många frågetecken, aktioner och uttalanden från Ryssland som legitimerar den ”generella” västerländska synen

⁵¹ Hanna Smith intervjuas av Laura Klingberg, återfinns på; <http://www.smocka.fi/nyhet/tis-43-2014-1326/forskare-ryssland-vill-visa-sin-makt>, 2014 -04-03.

⁵² Artman, Vincent M, *Documenting Territory: Passportisation, Territory, and Exception in Abkhazia and South Ossetia*, Department of Geography, University of Kansas, Lawrence, Routledge, Taylor & Francis Group, DOI:10.1080/14650045.2013.769963, s, 682.

⁵³ Intervju med professor Alexandr Dugin, av chefredaktören Manuel Ochsenreiter, publicerad i den tyska tidskriften *Zuerst!* artikeln återfinns på; <http://www.4pt.su/en/node/950>

på Ryssland som en stat som vill återskapa sitt forna imperium oavsett konsekvenser. En stat som inte respekterar FN eller suveräna stater om det inte gynnar deras egna intressen, (generell västerländsk uppfattning, utan en vetenskaplig grund, utan den är baserad på den rådande samhällsdebatten avseende Ryssland och statens handlingar).

4 Argument & kontext

Det finns olika aspekter som behöver belysas för att studera om passportisation är en metod för intervention i andra stater. Det är av vikt att redogöra för vad suveränitetsprincipen innebär samt förtydligande av vad en intervention faktiskt är. Eftersom studien använder Georgien och Ukraina som fall för att studera passportisation är bakgrunden till händelserna som har skett i dessa länder intressanta, alltså kontexten. I kapitlet som följer lyfts betydelsen av suveränitetsprincipen och dess komplexitet till militära och humanitära interventioner. I kapitel 4.2 diskuteras passportisation. I kapitel 4.3 återfinns en kontext och bakgrunds beskrivning av händelserna i Georgien och i Ukraina, främst Georgien då det nästintill dagligen sker nya händelser i Ukraina som påverkar utvecklingen samt att händelserna i Ukraina förhoppningsvis inte undgått någon då det påverkar hela Europa. Anledningen till att händelserna i Georgien respektive Ukraina belyses så sent i kapitlet är på grund av att de första avsnitten ger en förförståelse kring olika begrepp och bidrar till att maximera förståelsen av avsnitt 4.3.

Primärmaterialet och rysk politik analyseras i kapitel 5, och diskuteras i det efterföljande kapitlet.

4.1 Suveränitetsprincipen & intervention

Sedan den Westfaliska freden 1648 har statssuveräniteten varit grunden för staters territoriella integritet.⁵⁴ Principen utgår från att alla stater är suveräna och att staters territoriella integritet ska respekteras och icke intervention ska råda.⁵⁵ Staten har alltså två centrala egenskaper som definierar vad en stat faktiskt är, deras territorialitet och deras suveränitet.⁵⁶ Enkelt uttryckt har staten genom sin suveränitet rätt att styra över ett spe-

⁵⁴ Byers, Michael, *War law: understanding international law and armed conflicts*, Grove Press, New York, N.Y, 2005, s, 107.

⁵⁵ Nye, Joseph S, Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 212.

⁵⁶ Nye, Joseph S, Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 37.

cifikt område som är deras territorium.⁵⁷

Att skydda sina medborgare utanför statens gränser är ett diskuterat område. Gisslandramat i Entebbe, Uganda 1976 visade komplexiteten med att respektera en stats suveränitet och principen om icke-intervention samtidigt som en nation vill skydda sina medborgare (om inte den gällande staten har möjlighet eller är villiga att göra detta). Gisslandramat i Entebbe slutade i en förhållandvis lyckad räddningsoperation för gisslan då enbart tre personer i gisslan omkom, dock miste 45 ugandiska soldater livet.⁵⁸

Trots att det var en räddningsaktion var det även en kränkning av Ugandas territoriella suveränitet.⁵⁹ Suveränitetsprincipen innebär att andra stater inte får involvera sig i en stats inre angelägenheter, respektera statens territoriella integritet och avstå från att intervensera,⁶⁰ i enlighet med artikel 2:4 i FN stadgan.⁶¹ Undantagen från denna grundläggande regel kan vara humanitär intervention, då FN beslutar om att ingripa i en stat på humanitära grunder,⁶² eller i enlighet med R2P doktrinen⁶³ (R2P innebär ett ansvar att skydda om den gällande staten inte har resurserna att skydda sin befolkning om det råder risk för krigsbrott, folkmord eller brott mot mänskligheten).⁶⁴

För att en humanitär intervention ska vara legitim, anser Aggestam att det ska finnas en rättfärdigad orsak, att de militära medel som används är sista utvägen, att krigsföringen ska vara proportionerlig samt att det ska finnas en hög sannolikhet att interventionen får ett lyckat resultat avseende den humanitära situationen.⁶⁵

Den militära räddningsaktion i Entebbe blev trots utfallet kritiserat i säkerhetsrådet, speciellt av den svenska representanten som uttryckte följande;

The charter does not authorize any exception to this rule except for the right of self-defense and enforcement measures undertaken by the Council under chapter VII of the Charter. This is no coincidence or oversight. Any formal exceptions permitting the use of force or of military intervention in order to achieve certain aims, however laudable, would be bound to be abused, espe-

⁵⁷ Nye, Joseph S, Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 37.

⁵⁸ Byers, Michael, *War law: understanding international law and armed conflicts*, s, 53.

⁵⁹ *Ibid*, s, 53.

⁶⁰ Gray, Christine, *International law and the use of force*, s, 76-77.

⁶¹ FN stadgan återfinns på: <http://www.un.org/>

⁶² Gray, Christine, *International law and the use of force*, s, 33.

⁶³ *Ibid*, s, 52.

⁶⁴ *Ibid*, s, 53.

⁶⁵ Aggestam, Karin, *(O)rättfärdiga krig*, s, 15.

cially by the big and strong, and to pose a threat, especially to the small and weak.⁶⁶

Utöver de humanitära interventioner som Aggestam nämner, bidrar R2P doktrinen om ett ansvar att skydda.⁶⁷ Trots att R2P doktrinen påkallar ett ansvar att skydda, alltså en humanitär intervention så framgår det att det inte ger legalitet att interвенера och att R2P inte är ett undantag från våldsförbudet, samt att stater inte får lägga sig i andra staters inre angelägenheter om det råder risk för folkmord och brott mot mänskligheten.⁶⁸ Detta leder till komplexiteten med tolkning, det återfinns en oro att stater ska tolka artikel 4⁶⁹ godtyckligt och använda R2P doktrinen i eget syfte. Utöver humanitära skäl för intervention så finns det andra frågor kring tolkning av artikel 2:4, exempelvis *pro-democratic intervention* och huruvida artikeln kan ge utrymme för *"the use of force to further the right of a people to selfdetermination."*⁷⁰ Den sistnämnda är intressant att beakta avseende Rysslands ageranden och argument för dessa avseende Ukraina och Georgien, speciellt om man beaktar stödjandet av separatister i deras kamp för självbestämmande. Grey påtalar att detta var en diskussion som pågick under avkoloniseringsen och efter andra världskriget⁷¹, då det var mer aktuellt än vad det har varit i nutid. Dock fanns det lite stöd för att separatiströrelser skulle få använda våld i sin kamp för självbestämmande, och ännu mindre stöd för att andra stater skulle få stödja separatister, speciellt om de befann sig inom en erkänd, suverän stat och utanför koloniseringskontexten.⁷²

⁶⁶ Gray, Christine, *International law and the use of force*, s. 33. SC 1940th meeting 1976, para 121.

⁶⁷ Gray, Christine, *International law and the use of force*, s. 52.

⁶⁸ *Ibid*, s. 53.

⁶⁹ *Ibid*, s. 53.

⁷⁰ *Ibid*, s. 59.

⁷¹ *Ibid*, s. 59.

⁷² *Ibid*, s. 64.

4.2 Passportisation

Passportisation är inget nytt fenomen avseende Ryssland, redan under andra världskriget användes metoden i de ockuperade områdena i Polen. Under 1940 talet användes metoden för att separera den polska befolkningen och dela upp invånare i olika grupper avseende social bakgrund, samhällsklass och etnicitet.⁷³

En avgörande faktor för skillnaderna som tidigare nämndes avseende Sydossetien och Abchaziens intentioner på att bli erkända som suveräna stater är att majoriteten av befolkningen i Sydossetien och i Abchazien var de facto ryska medborgare, en direkt följd av Rysslands passportisation.⁷⁴ Under 2003 framkom det under ett flertal möten i säkerhetsrådet, att Ryssland delade ut pass till invånarna i Abchazien och Sydossetien.⁷⁵ Georgien uttryckte en oro och var kritiska till Rysslands agerande då de ansåg att det kränkte deras suveränitet och deras territoriella integritet.⁷⁶

Enligt rysk grundlag har ryska medborgare i andra länder har samma rättigheter och skyldigheter som ryska medborgare bosatta inom ryskt territorium.⁷⁷ Det vill säga att på grund av den stora andel ryska medborgare i Sydossetien hade Ryssland en stor kontroll över området redan innan krigsutbrottet.⁷⁸ Det återfanns ryska företrädare inom olika institutioner, regeringen och i säkerhetsstyrkorna, enligt rapporten har denna ”ockupering” skett systematiskt.

I Abchazien fanns det en uttrycklig vilja att inte bli integrerade i Ryssland, kravet på självständighet var större och djupare, därför var inte den ryska infiltreringen lika utbredd trots att majoriteten invånare hade dubbla medborgarskap.

Efter Georgien kriget utformades en ny rysk militärdoktrin. Den nya doktrinen lägger ännu större vikt än tidigare vid rätten att skydda ryska medborgare utanför Rysslands territorium.⁷⁹ Denna förändring eller expanderings av lagen ger den ryska presidenten en möjlighet att kringgå konstitutionens krav på att presidenten måste invänta ett

⁷³ Länk till organisationen ”*Virtual Shtetl*” som arbetar med Polens historia; <http://www.sztetl.org.pl/en/term/475.passportisation/>

⁷⁴ IFFMCG, volym 2, september 2008, s. 132.

⁷⁵ UN Doc, S/2003/39, 13 januari 2003, s. 2.

⁷⁶ UN Doc, S/2003/751, 30 juli 2003, s. 2.

⁷⁷ Vendil, Pallin, Carolina, Westerlund, Fredrik, *Säkerhetspolitisk analys*, FOI MEMO 3097, Rysk utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik, 2010-02-09, A12001 Försvarsdepartementet, s. 1.

⁷⁸ IFFMCG, volym 2, s. 130.

⁷⁹ Vendil, Pallin, Carolina, Westerlund, Fredrik, *Säkerhetspolitisk analys*, s. 1.

godkännande från federationsrådet innan rysk militär får användas utanför de ryska gränserna.⁸⁰ Denna lagändring utvidgar makten för en enskild person (den valda presidenten) och underminerar de fundamentala grunderna i en demokrati, risken för en personlig stormaktspolitik ökar och även risken för spänningar och oro för de kringliggande länderna som har hög procent medborgare med dubbelt medborgarskap eller enbart ryska medborgarskap.

4.3 Historisk kontext

De bakomliggande orsakerna till konflikten i Georgien 2008 är komplexa och innefattar historiska händelser, politiska och ekonomiska intressen.⁸¹ För människorna som drabbades av kriget och som har levt i dessa regioner med konsekvenserna är orsakerna till konflikterna troligen mer grundade i en känsla av utsatthet än politik. Detta är något som IIFMCG framhäver, konflikten har djupa historiska rötter avseende nationella traditioner, trosbekännelser, och diskriminering.⁸² En politisk orsak till upptrappningen av spänningarna kan vara erkännandet av Kosovo som en självständig stat, (detta är något som diskuteras under säkerhetsrådets möten från både Ryssland och andra stater, detta beaktas längre fram i uppsatsen).

Den andra händelsen som kan ha påverka är att, om Georgien lyckades skapa ett stabilt Georgien, utan konflikter med Sydossetien och Abchazien så fanns möjligheten för Georgien att förbättra sin relation till Nato.⁸³ För Georgien är ett inträde i Nato mycket betydelsefullt och ett steg ifrån Ryssland. Ryssland kan ha uppfattat Georgiens möjlighet till ett medlemskap i Nato som ett hot mot deras nationella säkerhet, och ett instabilt Georgien skulle vara fördelaktigt för Ryssland då Georgiens möjlighet till ett

⁸⁰ Vendil, Pallin, Carolina, Westerlund, Fredrik, *Säkerhetspolitisk analys*, s, 1.

Den ryska militär doktrinen återfinns på följande länk; http://news.kremlin.ru/ref_notes/461

⁸¹ IIFMCG, volym 1, s, 10.

⁸² Ibid, s, 11.

⁸³ Artikel av Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet. Publicerad 27 augusti 2013, återfinns på; <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Georgien1/Fordjupning/>

medlemskap i Nato skulle minska drastiskt.⁸⁴ Detta är händelser som sker oberoende av varandra men som ger stora konsekvenser för Georgien.

IIFFMCG belyser två uppsättningar av historiska relationer som är faktorer för utvecklingen i Georgien. Dels den bilaterala relationen till Ryssland i form av deras gemensamma historia där Georgien har varit under ryskt beskydd och under ryskt bestämmande, samt Georgiens interna problematik med Ossetien och Abchazien, samt att Kaukasus området kan ses som en spelplan för externa makter att konkurrera om sitt inflytande.⁸⁵ Intersektionerna mellan Georgien och Ryssland har funnits sedan tidigt 1600-tal, i olika former. Den djupt rotade misstänksamheten och fientligheten går långt tillbaka i historien och kan påvisas utifrån konflikter mellan de olika regionerna. Vidare så framgår det att den georgiska eliten ansåg att dessa utbrytarterritorier var skapade av Sovjet för att minska Georgiens jurisdiktion.⁸⁶

I slutet av 90 talet ökade spänningarna mellan Georgien och Ryssland, detta berodde delvis på att Georgien åtskilliga gånger försökt att minska den ryska militära närvaron i landet samtidigt som Georgien förbättrade sin relation till väst, (det ökade intresset från den globala marknaden gällde olja och gas i den kaukasiska-kaspiska regionen).⁸⁷ År 1999 lämnade Georgien det ryska *Collective Security Treaty Organization* och anslöt sig till Europarådet, även relationen till Nato förbättrades och därmed för-sämrades relationen till Ryssland ytterligare.⁸⁸ Georgien gjorde ett kraftigt ställningstagande när de vägrade ryska trupper territoriell passage vid den rysk-georgiska gränsen, under Rysslands krig med Tjetjenien.⁸⁹

Relationen mellan Ryssland och Ukraina är något annorlunda än den mellan Ryssland och Georgien, dels är det vissa geopolitiska aspekter som skiljer dem markant åt, men där är förvånansvärt många gemensamma likheter. Bland annat de båda ländernas intresse av ett möjligt medlemskap i olika internationella organisationer.

Krimhalvön har tidigare tillhört Ryssland och har ett geografiskt läge som gör halvön åtråvärd. Krimhalvön har en blodig historia bakom sig med deportering, krig och svält, utan att gå in på Krims historia så ”gavs” Krimhalvön till Ukraina 1954, som en

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ IIFFMCG, volym 1 s, 2.

⁸⁶ Ibid, s, 4.

⁸⁷ Ibid, s, 5.

⁸⁸ Vendil, Pallin, Carolina, Westerlund, Fredrik, *Säkerhetspolitisk analys*, s, 3.

⁸⁹ IIFFMCG, volym , 1, s, 6.

gåva av Nikita Chrusjtjov, notera att Ukraina då var en sovjetrepublik.⁹⁰ Det finns olika åsikter om gåvan även avsåg den ryska flottbasen i Sevastopol som har varit stationerad på Krimhalvön sedan 1700-talet, oavsett så återfinns det ett kontrakt som i nuläget är gällande till år 2042, och som ger Ryssland rätt till flottbasen i utbyte mot att Ukraina får ett förmånligt pris på gas.⁹¹

Händelserna som har skett i Ukraina under 2014 har troligtvis inte passerat obemärkt för någon, utan en längre utläggning så har Ryssland tagit kontroll över Krimhalvön, genom militära styrkor, och fortsätter att via proryska soldater sprida oro i landet. Putin anser att Krim är en del av Ryssland och trots sanktioner mot Ryssland står väst handlingsförlamat.⁹²

Det finns både likheter och stora skillnader mellan Sydossetien, Abchazien och Krimhalvön. De är tre områden med en stor andel ryska medborgare, olika minoriteter och etniciteter. Historiskt sätt har de varit en del av forna Sovjet Unionen. Idag är dessa inte en del av Ryssland, utan Krimhalvön tillhör Ukraina, och Sydossetien och Abchazien tillhör Georgien. En likhet är att de tre regionerna innehar en viss autonomi men att de tillhör den stat inom det territorium de befinner sig inom. De tre områdena har uttryckt en önskan om att bli suveräna stater men har inte lyckats uppfylla kriterierna för att bli erkända som suveräna stater. Montevideokonventionen från 1933 lyfter fyra kriterier för att uppfylla kraven för att bli benämnd som en suverän stat. Dessa är; permanent befolkning, definierat territorium, fungerande regering, och att staten ska inneha kapaciteten för att ingå i relationer med andra stater.⁹³ Om kriterierna uppfylls måste även det globala samfundet erkänna området som en stat, utifrån en ”*constitutive theory*”(teorin tar fasta på att erkännandet av andra är det som utgör staten).⁹⁴ Utgår man däremot från en ”*declarative theory*” är det tillräckligt att uppfylla kriterierna för att vara en stat⁹⁵, ett globalt erkännande är inte ett villkor eller kriterium. Enligt IIFFMCG

⁹⁰ UN Doc, S/PV.7138, 15 mars 2014, s. 2.

⁹¹ Philippe, Par, Conde, Vasco, Martins, *Russia's Black Sea fleet in Sevastopol beyond 2017*, 23 maj 2010. Återfinns på: <http://www.diploweb.com/Russia-s-Black-Sea-fleet-in.html>

⁹² För en kronologisk genomgång av händelserna i Ukraina se länken; <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article18454289.ab> hämtad; 2014-05-14.

⁹³ Lindow, Peter, Gannedahl, Johan, *Från separatism till självständighet*, Lunds Universitet, Statsvetenskapliga institutionen, STVA22, ht 2013, s. 1.

⁹⁴ Malmros, Albin, Jönsson, Björn, *Internationellt erkännande av stater-En studie utifrån Sydsudans och Somalilands självständighetssträvande*, Lunds universitet STVA21, Statsvetenskapliga institutionen VT12, s. 7.

⁹⁵ Malmros, Albin, Jönsson, Björn, *Internationellt erkännande av stater-En studie utifrån Sydsudans och Somalilands självständighetssträvande*, s. 6.

uppfylldes inte kriterierna för Sydossetien eller Abchazien, då ingen av dem var erkända av samfundet som suveräna stater. Vidare så framgår det i rapporten att Sydossetien snarare uttryckte en önskan om att bli enade med Nordossetien och därmed bli integrerat med Ryssland.⁹⁶ Detta är intressant då Sydossetien inte strävade efter att bli suveräna utan snarare att bli en del av Ryssland. Detta är något som skiljer Abchazien och Sydossetien åt, Abchazien har uttryckt att deras suveränitet var slutmålet.⁹⁷ Precis som Sydossetien och Abchazien innehar Krimhalvön en någorlunda autonomi, de två georgiska utbrytarstaternas autonomi är mer diskuterade än Krimhalvön som är en autonom republik som tillhör till Ukraina.⁹⁸

Kapitel fyra har lyft innebörden av suveränitetsprincipen och diskuterat komplexiteten med intervention, samt redogjort för kontexten gällande Georgien och Ukraina. Deras relation till Ryssland, samt de händelser som har skett, (främst avseende Georgien).

⁹⁶ IFFMCG, volym 2, s, 129.

⁹⁷ Ibid, s, 129.

⁹⁸ Wikström, Jenny, *Lång historia av konflikter på Krim*, 28 februari 2014, artikeln återfinns på; <http://svenska.yle.fi/artikel/2014/02/28/lang-historia-av-konflikter-pa-krim>

5 Analys och diskussion

De föregående kapitlen har bidragit med kunskap och förståelse för ämnet, förtydligat olika begrepp samt nyanserat komplexiteten med hjälp av kontexten. I följande kapitel lyfts ännu en aspekt på rysk politik utifrån sekundärmaterialet, därefter analyseras primärmaterialet som följs av en diskussion och slutligen en sammanfattning.

5.1 Rysk politik

Hanna Smiths (forskare vid Alexanderinstitutet med fokus på Ryssland) vetenskapliga artikel; *Det förflutnas inflytande på rysk utrikespolitik*, behandlar hur det förflutna har påverkat Rysslands aktuella utrikespolitik. Smith anser att det inte finns tillräcklig forskning kring historiens betydelse för rysk utrikespolitik och att utrikespolitiska analytiker ofta hänvisar till ett ”sovjetiskt tänkande” utan att utveckla vad som egentligen menas med det.⁹⁹

Artikeln belyser vikten av att analysera hur rysk politik ser på begrepp som multipolaritet, multilateralism, maktmentalitet, imperialism, ressentiment och isolationism.¹⁰⁰ Artikeln bidrar med att besvara vad ett ”sovjetiskt tänkande” kan vara, utifrån dessa begrepp. Smith uttrycker att den ryska maktmentaliteten är en produkt av 300 år av rysk politik, och att den ryska politiken beaktar världen utifrån ett stormaktstänk där de mindre staterna ska följa de reglerna som stormakter skapar, och att synkretismen (ett tillstånd där kultur och stat blir ett och samma) är en stor del i den ryska utrikespolitiken.¹⁰¹ Trots detta är multipolaritet en viktig aspekt i rysk utrikespolitik, likaväl multilateralism, trots olika definitioner på dessa komplexa begrepp så råder det konsensus i

⁹⁹ Smith, Hanna, *Det förflutnas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 288.

¹⁰⁰ Ibid, s, 288.

¹⁰¹ Ibid, s, 288-290.

rysk utrikespolitik att multipolaritet består av (minst tre) stormakter.¹⁰² Enligt Smith vill Putin ha ett större multilateralt samarbete med olika internationella organisationer, till exempel EU och WTO för att förbättra den ryska ekonomin som i sin tur skulle gagna rysk utrikespolitik.¹⁰³ Utan att utföra olika psykologiska analyser av Putin så utgår studien från Morgenthau's första princip i Waltz analys på individnivå, alltså den mänskliga naturen. Utifrån detta upplevs Putins strävan av ett ökat samarbete vara ett minne blott med tanke på händelserna i Ukraina, men avseende maktanspråket och stormaktsmentaliteten som Smith beskriver så är Putins agerande tydligt, ökad makt och säkerhet för Ryssland genom att minska Natos utbredning och EU:s inflytande. Ur statsnivå kan detta analyseras genom den ryska mentaliteten som Smith uttrycker är en maktmentalitet där synkretismen¹⁰⁴ har en stor påverkan. Synkretismen framgår som en bidragande orsak till stormaktsmentaliteten med hänsyn till Rysslands historiska arv.

Imperialismen och expansionismen är andra begrepp som ofta associeras med rysk utrikespolitik, att Ryssland har varit ett imperium under lång tid kan ha större betydelse i aktuella sammanhang än vad som har antagits. Emil Pain har utvecklat en teori som han kallar ”imperiesyndromet”, teorin har tre grundläggande element; imperiekroppen, imperiemedvetandet och imperiemakten.¹⁰⁵ Imperiekroppen är det element som är intressant att beakta i denna studie, begreppet avser de territorium som tidigare tillhört imperiet, i detta fall de tidigare sovjetstaterna.¹⁰⁶ Imperiesyndromet innebär enligt Pain att en stat, ett tidigare imperium anser sig ha en rätt till de forna områden som tidigare var en del av imperiet. Det handlar om ett maktanspråk, detta är överensstämmande med den realistiska teorin, om makt och säkerhet som en stats främsta intresse.

Genom att utvidga (expansionism) ett territorium ökar man den egna statens inflytande samtidigt som man begränsar suveräniteten och inflytandet i den stat vars territorium man gör anspråk på, samt kränker statens integritet och underminerar det internationella systemet. Smith definierar imperialism som ”*utövande av kontroll och makt över främmande territorier i syfte att bygga upp och/eller upprätthålla imperier*”.¹⁰⁷ Utifrån Smiths definition på imperialism så använder Ryssland territoriell kontroll i

¹⁰² Smith, Hanna, *Det förflyttas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 291.

¹⁰³ Ibid, s, 292.

¹⁰⁴ Enligt Aleksandr Muzykantskijs definition är synkretism ett tillstånd som kännetecknas av att staten och kulturen sammanblandas och går upp i varandra, se; Smith, s, 293.

¹⁰⁵ Smith, Hanna, *Det förflyttas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 298.

¹⁰⁶ Ibid, s, 298.

¹⁰⁷ Ibid, s, 297.

form av erövring och ekonomisk kontroll genom bland annat gasmonopolet i ryska Gazprom¹⁰⁸, samt politisk kontroll genom passportisation enligt denna studies hypotes.

Ressentiment¹⁰⁹ och isolationism är två andra begrepp som är återkommande i rysk politik, efter Sovjets fall var ressentiment politik mer mottaglig och bidrog till mer sammanhållning inom nationen. Ressentiment politik innebär att belysa de oförätter man anser sig vara utsatt för, uttrycka en känsla av utsatthet och lägga över ansvaret för sina misslyckanden på utomstående krafter.¹¹⁰ Vare sig det var kapitalism, USA eller väst som ansågs vara ett hot under Sovjettiden, så menar Smith att begreppet ressentiment visar på den misstro som Ryssland upplever mot allt utanför Ryssland.¹¹¹ Ett exempel på detta kan vara Putin uttalande år 2004;

Vi framstod som svaga. Och den svage blir slagen. Det finns dem som vill oss illa. Det finns andra som bistår i detta förvärv. De som bistår uppfattar fortfarande Ryssland som en av världens kärnvapenmakter, och som sådan ett hot. Och de menar att detta hot borde undanröjas. Terrorism är naturligtvis bara ett instrument för att uppnå detta mål (Putin 2004).¹¹²

Isolationism innebär i sin tur att en stat isolerar sig från samarbeten med andra stater, ofta är detta ett resultat av ressentiment politik.¹¹³ Detta har varit, och är, en oro i internationella relationer; att Ryssland ska bli mer isolerade och därmed även mer oberäkneliga.¹¹⁴

Utifrån realismen är Ryssland ett typexempel på en stat som har makt som främsta intresse, Morgenthau (och även Waltz genom sin individnivå) anser att den mänskliga naturen är en aspekt att analysera i utrikespolitik skulle antagligen instämna i att den ryske presidenten böjer på både internationella och nationella lagar för att nå vad som verkar vara hans främsta mål, nämligen makt. Dock varnar Morgenthau för att enbart studera, och utgå från individers motiv, då dessa kan vara vilseledande och i många fall

¹⁰⁸ Ett av världens största företag inom naturgas se länk för mer information; <http://www.gazprom.com/>

¹⁰⁹ Begreppet ressentiment, härstammar från Friedrich Nietzsche och betecknar en känsla av harm eller förbittring över en tidigare upplevd bristande förmåga eller maktlöshet, se Smith, Hanna, *Det förflytnas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 300.

¹¹⁰ Smith, Hanna, *Det förflytnas inflytande på rysk utrikespolitik*, s, 301.

¹¹¹ Ibid, s, 301.

¹¹² Citatet är hämtat från Smiths artikel, s, 301.

¹¹³ Ibid, s, 301.

¹¹⁴ Ibid, s, 302.

falska.¹¹⁵ Med det sagt ska inte motiv och den mänskliga aspekten uteslutas ur den realistiska teorin men de ska analyseras som en del av utrikespolitiken och inte som en egen domän. Utifrån Rysslands agerande i olika händelser i Kaukasus området så stämmer den tesen väl, dessutom så blir både Ukraina och Georgiens välvilja mot väst en problematik ur många olika aspekter, dels den geoekonomiska aspekten med global handel avseende gas och olja från området, samt det stora antalet ryska medborgare i Sydossetien, Krimhalvön och längst den georgiska gränsen.

Sammanfattningsvis kan detta kopplas till alla tre analysnivåer, på individnivån är resultatet utifrån Smiths artikel, att Putin agerar utifrån ett maktintresse och innehar en maktmentalitet (och möjligtvis Pains imperiesyndrom där han uppfattar Ryssland som ett imperium). Likväl så bidrar begreppen synkretismen och ressentiment med att ge en tydligare analys utifrån den ryska inrikespolitiken på statsnivån, och slutligen så bidrar den ryska utrikespolitiken till analysen på systemnivån, då begrepp som isolationism, multilateralism, och imperialism belyses i förhållande till realismen.

Trots att dessa begrepp är återkommande i rysk utrikespolitik så har Ryssland svårigheter med att acceptera det faktum att mindre stater får ha åsikter om nationella förfaranden.¹¹⁶ Detta synsätt gör givetvis multilaterala samarbeten nästintill omöjliga om de inte gynnar ryska intressen, vilket de inte gjorde i Georgien 2008 och inte i Ukraina 2014. Det gynnar inte rysk säkerhet om Nato breder ut sig bland Rysslands grannländer, och det gynnar inte rysk ekonomi om Ukraina blir medlemmar i EU. Det finns ytterligare en aspekt på rysk syn avseende systemnivån på multilaterala samarbeten och realismens syn på det internationella systemet. Realismen utgår som tidigare beskrivit, från antagandet att det internationella systemet är anarkiskt, det vill säga att det inte finns någon legitim övermakt, dock finns det genom vetorätten i säkerhetsrådet en möjlighet för Ryssland att utöva sin makt, som ofta nyttjas. Detta strider mot Waltz antagande om det anarkiska tillståndet, även om FN inte kan axla rollen som en hegemonisk övermakt så är det trots allt ett samarbete mellan stater för att upprätthålla fred och utveckling genom olika tillvägagångsätt. FN bygger på respekt för suveräna stater och våldsförbudet samtidigt som där finns ett ansvar för stater att skydda människor vid risk för brott mot mänskligheten. Om de konventioner som är undertecknade och ratifi-

¹¹⁵ Morgenthau, Hans J., *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, s. 3.

¹¹⁶ Smith, Hanna, *Det förflytnas inflytande på rysk utrikespolitik*, s. 295.

cerade inte respekteras av gällande stater undermineras hela betydelsen och funktionen av en organisation som FN.

5.2 Analys avseende Georgien

När det internationella systemet beskrivs som anarkiskt innebär det inte ett system utan regler eller ett system i kaos, utan att distributionen av makt är anarkisk, det vill säga att det inte finns en högre instans som bestämmer över suveräna stater.¹¹⁷ En annan aspekt är den geopolitiska traditionen som anser att det finns ett återkommande mönster i konflikter mellan grannländer.¹¹⁸ Detta är en tes som stämmer väl med den utveckling vi ser i Europa.

Utifrån Waltz neorealistiska teori om stater som de centrala aktörerna i ett anarkiskt system återfinns det som tidigare påtalat, olika analysnivåer, individen, staten och det internationella systemet.¹¹⁹ Utifrån Morgenthau principer om politisk realism analyseras säkerhetsrådets resolutioner och mötesprotokoll ur en aspekt på makt som främsta intresse för stater. Även att stater har en viss moral eller omoral som kan skilja sig från stat till stat och att de lagar som återfinns i det internationella systemet härrör ur den mänskliga naturen som har ett egenintresse. Staters maktintresse är oberoende av tid och rum men den politiska handlingen som är resultatet av intresset är beroende av kontexten (min tolkning av Morgenthau).

Waltz neorealism bidrar till analysen av systemnivån där strukturen i systemet beaktas, utifrån antagandet om ett anarkiskt system.

Under det första mötet som hölls i säkerhetsrådet avseende Georgien hade inte konflikten eskalerat till den grad den gjorde under timmarna efter det första mötet. Med grund till detta hölls ännu ett möte i säkerhetsrådet samma dag, alltså den 8 augusti 2008. Under det första mötet redogör Rysslands representant Mr Churkin, för de hän-

¹¹⁷ Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 47.

¹¹⁸ Ibid, s, 51.

¹¹⁹ Ibid, s, 52.

delser han anser georgiska styrkor gjort sig skyldiga till, han anser att Georgien utför planerade attacker på Sydossetien och som fredsbevarare är det Rysslands plikt att säkerhetsställa situationen för de civila i området.¹²⁰ Mr Churkin använder sig av en hård retorik och anklagar Georgien för väpnade planerade attacker mot civila, barn och kvinnor i staden Tskhinvali.¹²¹

Georgiens representant Mr Alasania motstrider Mr Churkins redogörelse och refererar till ett antal händelser som de separatistiska styrkorna i Sydossetien utfört mot georgiska civila och officiella tjänstemän, bland annat attacker med dödlig utgång, bombningar mot georgiska byar, samt tvångsförflyttning av 400 barn till Nordossetien.¹²² Mr Alasania redogör för fler händelser som separatisterna har utfört och beklagar eskaleringen av situationen, dock framhäver han att de georgiska styrkorna enbart har besvarat beskjutning för att skydda civila, som har varit mål för separatisterna; alltså att Georgien handlat i självförsvar. Vidare så framgår det från Mr Alasania att de sydossetiska separatisterna består av högt uppsatta ryska militärer och tjänstemän som har bakgrund i bland annat KGB, specialenheter i den ryska militären och även officerare i den fredsbevarande truppen i Sydossetien.¹²³

Mr Alasania befarar att dessa dåd är planerade för att öka spänningarna i området och att Georgien snart kommer att bli ett mål för en rysk intervention, som utifrån de händelser som skett och sker är en planerad attack från Ryssland på en suverän stat och inte en intervention för att skydda civila.¹²⁴

Efter både Georgien och Rysslands uttalande yttrar sig ett antal länders representanter om situationen, överlag poängterar de övriga representanterna att Ryssland måste respektera Georgiens suveränitet och territoriella integritet samt att Ryssland bör dra tillbaka sina trupper så att situationen inte eskalerar.¹²⁵

Utifrån detta första möte är det tydligt att alla medlemsländerna anser att Georgiens suveränitet är kränkt och att en stats suveränitet är en fundamental princip som inte får kränkas, trots att alla uttrycker en stark oro för utvecklingen så fördöms inte Rysslands agerande, än.

¹²⁰ UN Doc, S/PV.5951, 8 augusti 2008, s. 2.

¹²¹ UN Doc, S/PV.5951, 8 augusti 2008, s. 2.

¹²² UN Doc, S/PV.5951, 8 augusti 2008, s. 3.

¹²³ UN Doc, S/PV.5951, 8 augusti 2008, s. 4.

¹²⁴ UN Doc, S/PV.5951, 8 augusti 2008, s. 5.

¹²⁵ UN Doc, S/PV.5951, 8 augusti 2008, s. 6.

Under samma dag eskalerar situationen i Georgien och ännu ett möte hålls i säkerhetsrådet, de farhågor som Georgiens representant uttryckte några timmar tidigare hade nu blivit en verklighet. Mr Alasania redogör för att Ryssland har påbörjat en fullskalig invasion i Georgien, ryska bombplan har bombat militärbaser, infrastruktur, och även civila mål.¹²⁶ Utan att ännu en gång göra en historiebeteckning av kriget i Georgien så är det uppenbart att Rysslands utläggning under det första mötet inte var sanningenslik, och att deras argument att försvara civila och bevara fred och lugn inte överensstämmer med verkligheten. Under mötet redogör Ryssland för en verklighet och Georgien för en annan, övriga medlemmar fastslår importansen av staters suveränitet och fördömer Rysslands militära aktioner i Georgien.¹²⁷ Det intressanta i Rysslands uttalande under detta möte är det som bekräftar hypotesen om passportisation och visar hur det tar uttryck i säkerhetsrådet som en militär taktik, nämligen några av Mr Churkins *argument* och premisserna för hans argument, som gör sig bäst under citering;

We will not allow the deaths of our compatriots to go unpunished. As council members are aware, many of the people living in South Ossetia are citizens of the Russian Federation, and those who are guilty will be duly punished (Vitaly Ivanovich Churkin).¹²⁸

The president of the Russian Federation today unambiguously emphasized that Russia will not allow the deaths of our compatriots to go unpunished, and that the lives and dignity of our citizens, wherever they are, will be protected, in accordance with the laws of the Russian Federation and international law (Vitaly Ivanovich Churkin).¹²⁹

Historically, Russia was the guarantor of the security of the peoples of the Caucuses, and it will remain so (Vitaly Ivanovich Churkin).¹³⁰

¹²⁶ UN Doc, S/PV.5952, 8 augusti 2008, s. 3.

¹²⁷ UN Doc, S/PV.5952, 8 augusti 2008, s. 6-9.

¹²⁸ UN Doc, S/PV.5952, 8 augusti 2008, s. 4.

¹²⁹ UN Doc, S/PV.5952, 8 augusti 2008, s. 5.

¹³⁰ UN Doc, S/PV.5952, 8 augusti 2008, s. 5.

Dessa citat är argumenten som Ryssland använder för att legitimera deras militära aktioner i Georgien utifrån ett skydd för ryska medborgare, och uttrycker att de som är ”ansvariga” för dödsfall av deras landsmän kommer att bestraffas. Skyddet av ryska medborgare som är argumentet som lyfts fram, gäller enligt Ryssland oavsett var de ryska medborgarna är bosatta. Samt att Ryssland är garanten för säkerhet i Kaukasien, även här bortser man från andra staters territoriella integritet och dess suveränitet. Tesen är alltså beskydd för ryska medborgare och argumentet är för att det är ryska medborgare.

Kroatiens representant Mr Skracic uttrycker en oro över Rysslands uttalande och anser att det kan ge omfattande konsekvenser, och inte bara i den aktuella situationen i Georgien.¹³¹ Under resten av mötet och följande möte återkommer uttalanden och motargument mot Rysslands argument, avseende skydda ryska medborgare, bland annat uttrycker Sir John Sewers från Storbritannien att många av dessa ”ryska medborgare” nyligen har blivit utdelade ett ryskt pass och att de aldrig har bott i Ryssland.¹³²

Utöver detta så framför och varnar Mr Alasia för Rysslands intentioner, som enligt honom är att återta de forna gränserna innan 1991, och utfärdar en varning att Ryssland kommer att utföra liknande handlingar i andra områden.¹³³ Detta är något som går i enlighet med den stormaktspolitik som Hannah Smith uttrycker beträffande Ryssland, och som genom den realistiska teorin kan motiveras med ett intresse i säkerhet och makt, genom expansionism och imperialism. Även Mr Wolff (representerar USA) varnar för Rysslands framtida motiv och uttrycker att Ryssland inte bara kränker Georgiens suveränitet och deras territoriella integritet utan även säkerhetsrådets integritet.¹³⁴

Individnivån utgår som tidigare nämnt från Morgenthau's princip om den mänskliga naturen, utifrån detta kan Putins agerande betyda olika saker. Om makt och säkerhet för Ryssland genom expansionism och imperialism är målet så överensstämmer det med Putins agerande, utifrån en offensiv realism som inte är främmande för konflikter för att nå sitt mål.

Analysen på statsnivån innebär analys av en stats inre, det vill säga hur den inomstatliga aspekten ser ut, exempelvis statens ekonomi, och statens karaktär.¹³⁵ Analysen involverar både det historiska arvet avseende forna territorium, dels den ekonomiska

¹³¹ UN Doc, S/PV.5952, 8 augusti 2008, s, 6.

¹³² UN Doc, S/PV.5952, 8 augusti 2008, s, 10.

¹³³ UN Doc, S/PV.5969, 8 augusti 2008, s, 6.

¹³⁴ UN Doc, S/PV.5969, 8 augusti 2008, s, 15.

¹³⁵ Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 52.

aspekten det skulle innebära för Ryssland om Ukraina blir medlemmar i EU, samt den militära aspekten (även betydelsen av Sevastopol på Krim) med Nato som närmar sig och begränsar det ryska inflytandet i Kaukasus och Östeuropa. Dessa olika aspekter kan härledas till Smiths beskrivning av ressentiment politiken i Ryssland, som påverkar inrikespolitiken som i sin tur påverkar utrikespolitiken. Ordvalet *compatriots* som Rysslands representant använder i sina argument översätts bäst till landsman, ett ordval som styrker att dessa medborgare ses som Rysslands landsmän.

Systemnivån innebär analys av det internationella systemet och interaktioner mellan olika aktörer.¹³⁶ Aktörerna är Ryssland och representanterna i säkerhetsrådet, och interaktionerna dem i mellan består i denna analys av vilka argument som framförs under mötena. Analysen på systemnivån visar komplexiteten med realismens grundantagande, att systemet är anarkiskt. Waltzers teoretiska ansats får problem med att förklara vetorätten i säkerhetsrådet, Ryssland framför argument för att legitimera sina handlingar, trots att vetorätten innebär att Ryssland inte behöver framföra några argument, detta tyder på en form av behov att legitimera sina aktioner. Analysen visar dock att Waltzer har rätt i att systemet är utan en övergripande ledare, då vetorätten ”förlamar” säkerhetsrådet att agera och således är systemet trots allt anarkiskt.

Notera att analysen har en induktiv ansats, alltså att slutsatserna är mer eller mindre troliga utifrån analys av protokollen, det vill säga av erfarenheten av hur dessa och liknande argument har använts och vilka följder det resulterat i.

¹³⁶ Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, s, 52.

5.3 Analys avseende Ukraina

Generellt är respekten för suveräna staters territorium ett viktigt inslag under de möten som har blivit analyserade, (precis som det var under de möten som berörde Georgien 2008). Under majoriteten av dessa möten har det vädjats till Ryssland om en fredlig lösning i form av diplomatiska samtal och åter igen att inte kränka Ukrainas suveränitet. Ryssland kvarhåller vid sin argumentation om skydd av ryska medborgare, precis som i Georgien, och anser inte att de kränker Ukrainas suveränitet. Det råder inget tvivel om att övriga medlemsländer fördömer Rysslands intrång i Ukraina, det är ett brott mot internationell lag och Rysslands argument är inte tillräckliga för att övertyga övriga i säkerhetsrådet om att Rysslands agerande är legitimt.

Den 28 februari 2014 vädjar Ukrainas representant om ett möte i säkerhetsrådet på grund av utvecklingen i Ukraina, den 1 mars hålls ett ”emergency meeting” i New York. Under detta möte så framgår det att Ryssland har godkänt ”use of force” i Ukraina.

Ukrainas representant Yuriy Sergeyev förtydligar att ryska trupper ökar i antal i Ukraina och att detta är en aggressionshandling av Ryssland, ryska representanten Mr. Churkin uttrycker att Ukraina inte ska uppfatta detta som en aggression mot Ukraina utan ”use of force” är inte riktat mot Ukraina utan bara inom Ukrainas territorium.¹³⁷

Den 13 mars 2014 under nästa möte lyfter Ukrainas Mr. Yatsenyuk betydelsen och vikten av Budapest memorandumet, som Ryssland nu har brutit mot, Ukraina hade världens tredje största kärnvapen arsenal som Ukraina överlämnade mot en försäkran om territoriell säkerhet.¹³⁸ Mr. Yatsenyuk talar till rådet och belyser att om sådana överenskommelser inte respekteras, innebär det en global säkerhetsrisk.¹³⁹ Vidare så framkommer bevis på att det är ryska trupper inom Ukrainas territorium.¹⁴⁰

Det intressanta är vad Ryssland uttrycker om situationen och som i tidigare fall hänvisar Ryssland till skydd för en rysk etnisk minoritet, och ryska medborgare, samt kritiserar Mr Churkin Ukraina och hävdar att den ryska minoritetens rättigheter inte

¹³⁷ UN Doc, SC/11302; 7124, 28 februari 2008, s. 2.

¹³⁸ Länk till Budapest Memorandum;

<http://unterm.un.org/DGAACS/unterm.nsf/8fa942046ff7601c85256983007ca4d8/fa03e45d114224af85257b64007687e0?OpenDocument>

¹³⁹ UN Doc, S/PV.7134, 13 mars 2014, s. 4.

¹⁴⁰ UN Doc, S/PV.7134, 13 mars 2014, s. 4.

respekteras och att det ryska språket undertrycks.¹⁴¹ Vidare så uttrycker Mr Churkin att det är viktigt att se balansen mellan territoriell integritet och rätten till självbestämmande.¹⁴²

Mr Yatsenyuk tillbakavisar Rysslands påstående om att det ryska språket inte respekteras och hänvisar till Ukrainas konstitution där ryska är ett officiellt språk utöver ukrainska, samt att Ukraina skyddar alla ukrainska medborgare, oavsett etnicitet.¹⁴³

Ms Power (USA) menar att Rysslands rättfärdigande av deras handlingar utifrån ett skydd av etniska ryssar är falskt, hon uttrycker att om så var fallet hade de ryska trupperna tillåtit internationella observatörer och medlare ett inträde i Krim. Om det finns en rädsla för hur minoriteter behandlas så borde internationella observatörer vara välkomna.¹⁴⁴ Likaså kritiserar Frankrikes Mr Araud Rysslands orsaker till deras aktioner i Ukraina och lyfter upp ironin i att Ryssland refererar till ICJ avseende utnämmandet av Kosovos självständighet, när Ryssland i själva verket aldrig har erkänt Kosovo.¹⁴⁵ Likaså ifrågasätter Mr Araud hur rysk diplomati ska uppfattas i det forna sovjet området där det återfinns ryska minoriteter, ska dessa stater känna oro och rädsla för framtiden? Mr Araud nämner även att det inte är första gången Ryssland övertar ett område i en annan stat.¹⁴⁶

Under nästa möte i säkerhetsrådet som äger rum den 15 mars 2014 sker en röstning om resolution S/2014/189 som behandlade den planerade folkomröstningen på Krimhalvön. Resolutionen upprepar betydelsen av principerna om territoriell integritet, våldsförbudet samt vikten av att lösa Krim konflikten med fredliga och diplomatiska lösningar. Alla länder röstar för, förutom Ryssland, som röstar emot resolutionen och Kina som väljer att avstå från att lägga sin röst. Skarp kritik ges till Ryssland och rådet uttrycker att den planerade folkomröstningen inte kommer att erkännas som legitim och att dess resultat angående Krimhalvöns framtid inte kommer att beaktas.¹⁴⁷ Detta liknar situationen när Rysslands erkännande av Abchazien och Sydossetien som suveräna stater fördömdes av rådet 2008.

Under mötet framhäver Ryssland att suveränitetsprincipen och territoriell integri-

¹⁴¹ UN Doc, S/PV.7125, 3 mars 2014, s. 3.

¹⁴² UN Doc, S/PV.7134, 13 mars 2014, s. 15.

¹⁴³ UN Doc, S/PV.7134, 13 mars 2014, s. 19.

¹⁴⁴ UN Doc, S/PV.7134, 13 mars 2014, s. 6.

¹⁴⁵ UN Doc, S/PV.7134, 13 mars 2014, s. 8.

¹⁴⁶ UN Doc, S/PV.7134, 13 mars 2014, s. 9.

¹⁴⁷ UN Doc, S/PV.7138, 15 mars 2014, s. 5.

tet är av största vikt men lyfter fram rätten till självbestämmande avseende separation från en stat.¹⁴⁸ Mr Churkin lyfter fram den politiska, juridiska och den historiska komplexiteten i Ukraina och Krimhalvön och uttrycker att Krimhalvön har varit en del av Ryssland fram till 1954 då halvön, mot internationell rätt och folkets vilja gavs till Ukraina.¹⁴⁹ Vidare uttrycker Churkin att Krimhalvön automatiskt integrerades i Ukraina vid Sovjet Unionens fall, åter igen utan att ta hänsyn till Krim invånarnas vilja. Ryssland hänvisar alltså till rätten för självbestämmande för folket på Krimhalvön och anser inte att det är en aggressions handling att gå in i Ukraina med militära styrkor.

Övriga medlemsländer uttrycker kritik mot Rysslands agerande samt att de använder sitt veto mot en resolution som är baserad på FN:s grundprinciper, våldsförbudet och respekt för territoriell integritet samt respekt för staters suveränitet. Ms Power med andra uttrycker skarp kritik mot Rysslands ageranden och poängterar att dessa principer utgör essensen av FN och att Ryssland försvarar dessa principer så länge dessa inte involverar Ryssland och ryska intressen.¹⁵⁰

Ord som återkommer under mötet (S/PV.7138) från de närvarande medlemsländerna är respekt för suveräniteten, FN:s grundprinciper, våldsförbudet och respekten för territoriell integritet, samt att folkomröstningen inte accepteras på grund av att Krim tillhör Ukraina och att en sådan handling strider mot suveräniteten.

En annan aspekt som är av vikt är att Ryssland brutit mot Budapest memorandumet, Ukraina lämnade över sina kärnvapen efter en försäkran från Ryssland att de skulle respektera Ukrainas territoriella integritet och avstå från våld, detta är något som Litauens Ms Murmokaite lyfter fram som en stor oro för framtiden för kringliggande länders säkerhet.¹⁵¹

Intressant är att Ryssland påkallar rätten till självbestämmande och rättfärdig sitt agerande utifrån att de skyddar ryska medborgare. Precis som i fallet Georgien avseende Sydossetien innehar många invånare på Krim ryskt medborgarskap, vilket innebär att de har rätt till att rösta i ryska val. Detta är ett sätt att ta kontroll över ett område, precis som skedde i Sydossetien. Detta är en aspekt som diskuteras mer under ett annat möte i säkerhetsrådet den 16 april, där en rapport från OHCHR behandlar situationen i

¹⁴⁸ UN Doc, S/PV.7138, 15 mars 2014, s. 2.

¹⁴⁹ UN Doc, S/PV.7138, 15 mars 2014, s. 2.

¹⁵⁰ UN Doc, S/PV.7138, 15 mars 2014, s. 3.

¹⁵¹ UN Doc, S/PV.7138, 15 mars 2014, s. 6.

Ukraina. Rapporten har funnit att där finns en oro och rädsla hos Krimtatarerna, enligt Ivan Simonovic är detta grundat i att invånare på Krim som inte accepterar ett ryskt medborgarskap förlorar en del av sina medborgliga rättigheter,¹⁵² samt uttrycks en stark oro att införa ryskt medborgarskap när redan 3000 Krimtatarer har blivit förskjutna.¹⁵³ Rapporten har inte funnit några belägg eller bevis för att den ryska minoriteten i Ukraina skulle vara utsatt för förföljelse, diskriminering eller något hot mot deras säkerhet.¹⁵⁴ Utifrån den information som OHCHR rapporten ger så anser Sir Mark Lyall Grant från Storbritannien att Putins uttalande den 1 mars, avseende legitimera Rysslands väpnade styrkor i Ukraina genom att hänvisa till ett skydd för medborgare av den Ryska Federationen var både falskt och illegitimt, och ett brott mot internationell lag.¹⁵⁵

Utifrån dessa uttalanden från Ryssland och övriga medlemmar i säkerhetsrådet, är det en stark maktpolitik Ryssland bedriver, utifrån realismen är intresset som definieras som makt påtaglig och det går inte att förneka att det är till synes Rysslands högsta motiv, att öka sitt territoriella område och därmed sin makt i Europa. Många olika aspekter har inverkan i denna komplexa situation, exempelvis geopolitik, naturresurser i Kaukasien och mycket mer, dock är det om man utgår från Ockhams rakkniv, möjligt att ge en enkel förklaring på ett komplicerat problem som befinner sig på olika analysnivåer.

Genom att hänvisa till ett skydd för egna medborgare, kringgår Ryssland kriterierna för en ”illegitim” intervention, detta har skett tidigare (exempelvis Entebbe) likväl drabbades inte Ryssland av något nämnvärt dramatiskt avseende deras invasion i Georgien på liknande premisser. Ur ett perspektiv på att Rysslands främsta motiv är makt, är passportisation ett effektivt sätt att ”överta” närliggande områden och hänvisa till sin egen grundlag. Genom att dela ut medborgarskap expanderar Ryssland långsamt sina gränser, och får därmed mer makt, detta är ett sätt att främja sin makt och även sin säkerhet då Ryssland kan uppfatta Nato och västs ”utbredning” som ett hot mot säkerheten. En maktökning till västs fördel och Rysslands nackdel, alltså ideologiska motsättningar mellan öst och väst.

Morgenthau och Waltz bidrar med att uppsatsen behåller fokus på maktbegreppet,

¹⁵² UN Doc, S/PV.7157, 16 april 2014, s. 3.

¹⁵³ UN Doc, S/PV.7157, 16 april 2014, s. 8.

¹⁵⁴ UN Doc, S/PV.7138, 15 mars 2014, s. 2-3.

¹⁵⁵ UN Doc, S/PV.7138, 15 mars 2014, s. 8.

intresset i makt och säkerhet som ligger i grunden för den realistiska teorin, och antagandet om att politiska ledare agerar utifrån deras intresse i makt, trots detta anser Morgenthau att *hur* ledare agerar utifrån deras strävan efter makt beror och varierar på deras omgivning. Det vill säga den historiska, kulturella och politiska sfären man befinner sig inom, utifrån denna studie har rysk utrikespolitik avseende maktpolitik belysts utifrån Smiths forskning som bekräftar antagandet som Morgenthau gör, nämligen att ledare (i detta fall) agerar utifrån ett maktintresse. Analysen på statsnivån är väldigt lik analysen avseende Georgien, det historiska arvet, ressentiment politiken, och maktpolitiken är densamma i båda fallen. Trots att Ryssland inte uttalar några ekonomiska argument kan kontexten bidra till en hypotes om vilka för och nackdelar olika händelseförlopp kan utmynna i för Ryssland. Systemnivån visar på problematiken och komplexiteten i det internationella systemet, som tidigare nämnt har Waltzer både rätt och fel i sitt antagande om att systemet är anarkiskt. Ryssland kan de facto göra som Ryssland vill, ingen övermakt bestämmer över dem (Waltzers antagande är rätt), traktaträtten och suveräniteten kränks och samfundet kan enbart fördöma, dock återfinns vetorätten där vetoländerna utgör en form av legitim övermakt, på gott och ont. Dessutom uttalar Ryssland argument för sina handlingar, något de teoretiskt inte behöver på grund av sin vetorätt.

Oavsett vilken teori man applicerar på internationell politik eller konfliktstudier, är de flesta överens om att när en maktförskjutning sker, och en stat utmanar den rådande maktbalansen är risken för ett krig som störst.¹⁵⁶

¹⁵⁶ Fjelde, Hanne, Aggestam, Karin & Höglund, Kristine (red.), *Om krig och fred: en introduktion till freds- och konfliktstudier*, kap, 5, *Orsaker till krig och väpnade konflikter*, s, 85.

5.4 Diskussion

Genom att endast beakta Rysslands passportisation som ett instrumentellt fenomen anser Artman att man bortser från passportisations territoriella, diskursiva och biopolitiska aspekter. Utifrån fallet Georgien kan man se fenomenet som en instrumentell företeelse men även som en politisk och territoriell taktik, diskursen i sammanhanget är det ryska skyddet för ryska invånare. Trots att suveräna territoriella ideal har blivit försvagade är det just dessa principer som är de viktigaste för världens stater, speciellt ur realismens perspektiv. Territoriell integritet och respekt för en stats suveränitet är ständigt återkommande begrepp i internationell politik, och det är den viktigaste principen ur staters syn på säkerhet. Detta är principer som Ryssland står bakom och har försvarat många gånger, dessvärre fasthåller Ryssland att deras handlingar är baserade på ett skydd för ryska medborgare samt rätten till självbestämmande avseende separation från en stat.

Artman menar att passportisations taktiken lyckades i Georgien på grund av föreställningen om nationalstaten, nationalstaten som sammanför befolkning, territorium och stat.¹⁵⁷ Däremot bortser Artman från det säkerhetsdilemma som uppstår när stater inte respekterar suveräniteten, om staters territorium inte respekteras fallerar betydelsen av FN i det internationella systemet. Denna aspekt lyftes fram under möten i säkerhetsrådet, där Ryssland anklagades för att kränka betydelsen och signifikansen av FN, säkerhetsrådet och dess kärna. Om de konventioner som är undertecknade och ratificerade inte respekteras av gällande stater undermineras hela betydelsen och funktionen av FN.

Resultatet av att använda passportisation som en metod för att legitimera interventioner kan påverka det internationella systemet och försätta det internationella samfundet i limbo, detta varnade Georgien för redan 2008 och idag kan vi se det som en realitet. Realisten skulle troligtvis anse att detta är något som världen kommer att se mer av. Stater som gränsar till Ryssland har uttryckt en oro för framtiden om Ryssland inte respekterar territoriell integritet och suveränitet. Utifrån de analyserade mötesprotokollen avseende Georgien och Ukraina har Ryssland inte respekterat säkerhetsrådet, FN, eller internationella överenskommelser. Georgien konflikten kan hypotetiskt sätt, ses som ett ”experiment” av Ryssland, för att testa hur det internationella samfundet svarar

¹⁵⁷ Artman, Vincent M, *Documenting Territory: Passportisation, Territory, and Exception in Abkhazia and South Ossetia*, DOI:10.1080/14650045.2013.769963, s, 688.

på en kränkning av en stats suveränitet. Det Ryssland lärde sig i Georgien 2008, var att omvärlden fördömde och beaktade, men avstod från att agera, precis som nu sker i Ukraina.

6 Sammanfattning

Utifrån de mötesprotokoll och resolutioner som har analyseras i syfte att studera huruvida passportisation är en metod för intervention i suveräna stater så framgår det att det är ett av de argument som Ryssland anger för att rättfärdiga och legitimera deras militära intervention i Ukraina och även i Georgien; skydd för ryska medborgare.

I de mötesprotokoll som har analyserats framgår det att Ryssland mer frekvent använder begreppet ”etnisk minoritet” avseende ryska medborgare i fallet Ukraina, dock förekommer ordvalet ryska medborgare från Ryssland men inte i samma utsträckning.

I Georgien var Ryssland mer direkta och tydliga i sina uttalanden avseende skydd för ryska medborgare, deras planering och taktik att ”skapa” ryska medborgare är även mer dokumenterat i Georgien än det är i Ukraina, detta grundar sig troligtvis i att händelserna i Ukraina är aktuella och utgången är fortfarande osäker. Dock är maktpolitiken densamma, och farhågorna som Georgien uttryckte i säkerhetsrådet 2008 har till viss del besannats, Ryssland fortsätter att ta över ”forna sovjetiska” områden och gör de facto detta i strid med FN och säkerhetsrådets rekommendationer. Utifrån analysen är det tydligt att Nato påverkar Rysslands uppfattning om dess säkerhet och att EU påverkar ekonomiska aspekter för Ryssland.

Följaktningen blir svaret på huvudfrågan i uppsatsen att; studien bekräftar hypotesen om passportisation som en metod och taktik för intervention, avseende fallen Ukraina och Georgien, och dessa ges uttryck i säkerhetsrådet genom ett artikulerat skydd för ryska medborgare.

7 Referenser

Litteratur

Aggestam, Karin, *(O)rättfärdiga krig*, Studentlitteratur, Lund, 2004.

Aggestam, Karin & Höglund, Kristine (red.), *Om krig och fred: en introduktion till freds- och konfliktstudier*, 1:a uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012.

Byers, Michael, *War law: understanding international law and armed conflicts*, Grove Press, New York, N.Y., 2005.

Gray, Christine, *International law and the use of force*, 2nd ed., Oxford University Press, Oxford, 2008.

Morgenthau, Hans J., *Politics among nations: the struggle for power and peace*, Brief ed., McGraw-Hill, New York, 1993.

Nye, Joseph S., Welch, David A. & Bynander, Fredrik, *Att förstå internationella konflikter*, Prentice Hall, Harlow, 2011.

Vetenskapliga Artiklar

Artman, Vincent M, *Documenting Territory: Passportisation, Territory, and Exception in Abkhazia and South Ossetia*, Department of Geography, University of Kansas, Lawrence, Routledge, Taylor & Francis Group, DOI:10.1080/14650045.2013.769963.

Lindow, Peter, Gannedahl, Johan, *Från separatism till självständighet*, Lunds Universitet, Statsvetenskapliga institutionen, STVA22, ht 2013.

Malmros, Albin, Jönsson, Björn, *Internationellt erkännande av stater-En studie utifrån Sydsudans och Somalilands självständighetssträvande*, Lunds universitet STVA21, Statsvetenskapliga institutionen VT12.

Pilipavicius, Eduardas, *Rysslands statliga massmedier: En analys av nyhetsändringen "Vremya"*, Lunds universitet, Institutionen för Öst- och Centraleuropastudier ht 2009.

Rose, Gideon, *Neoclassical Realism and Theories of Foreign Policy*, World Politics, Cambridge University Press, Vol. 51, No. 1, 1998.

Smith, Hanna, *Det förflytnas inflytande på rysk utrikespolitik*, Nordisk Øst-forum | 19 [3] 2005: 287–306 | ISSN 0801 – 7220.

Waltz, N, Kenneth, *Realist thought and neorealist theory*, Journal of international affairs, 1990.

Resolutioner, mötesprotokoll & rapporter

Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia; IIFFMCG, september 2008, återfinns på; <http://www.ceiig.ch/>

UN Doc. S/2003/39, 2003-01-13

UN Doc. S/2003/751, 2003-07-21.

UN Doc. S/2003/1019, 2003-10-17.

UN Doc, S/PV.5951, 2008-08-08.

UN Doc, S/PV.5952, 2008-08-08.

UN Doc, S/PV.5969, 2008-08-08.

UN Doc, S/PV.7138, 2014-03-15.

UN Doc, PM, 7124, SC/11302, 2014-03-01.

UN Doc, 7134, S/PV.7134, 2014-03-13.

UN Doc, SC/11314, 7134, 2014-03-13.

UN Doc, S/PV.7125, 2014-03-03.

UN Doc, S/PV.7125, 2014-03-03.

UN Doc, S/PV.7157, 2014-04-16.

Vendil, Pallin, Carolina, Westerlund, Fredrik, *Säkerhetspolitisk analys*, FOI MEMO 3097, Rysk utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik, A12001, Försvarsdepartementet, 2010-02-09.

Nyhetsartiklar

Wikström, Jenny, *Lång historia av konflikter på Krim*, 28 februari 2014, återfinns på; <http://svenska.yle.fi/artikel/2014/02/28/lang-historia-av-konflikter-pa-krim>

Intervju med Hanna Smith, av reporter Laura Klingberg, 4 mars 2014; <http://www.smocka.fi/nyhet/tis-43-2014-1326/forskare-ryssland-vill-visa-sin-makt>

Artikel skriven av Jessica Helin, på hemsidan: sakerhetspolitik.se, 6 mars 2014;

<http://www.sakerhetspolitik.se/Arkiv/Omvarldsbevakning/2014/Sveriges-reaktioner-pa-krisen-i-Ukraina/>

Philippe, Par, Conde, Vasco, Martins, *Russia's Black Sea fleet in Sevastopol beyond 2017*, 23 maj 2010. Återfinns på; <http://www.diploweb.com/Russia-s-Black-Sea-fleet-in.html>

Intervju med professor Alexandr Dugin, av chefredaktören Manuel Ochsenreiter, publicerad i tidskriften *Zuerst*. Artikeln återfinns på; <http://www.4pt.su/en/node/950>

Händelseförloppet i Ukraina i kronologisk ordning återfinns på Aftonbladets sida; <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article18454289.ab>

Länkar och övriga källor

Rysk militärdoktrin; http://news.kremlin.ru/ref_notes/461

Office of the High Commissioner for Human Rights; <http://www.ohchr.org/>

Ryska federationens konstitution; <http://www.constitution.ru/en/10003000-01.htm>

FN: s hemsida; <http://www.un.org/>

Länk till Budapest memorandum;
<http://unterm.un.org/DGAACS/unterm.nsf/8fa942046ff7601c85256983007ca4d8/4fe5ea3e98fbff4e852569fa00008aae?OpenDocument>

FN stadgan; <http://www.un.org/en/documents/charter/chapter1.shtml>

Lars Elindersons motion 2009/10:U274, *Internationella konventioner och dubbelt medborgarskap*, http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Forslag/Motioner/Internationella-konventioner-o_GX02U274/?text=true

<http://www.sztetl.org.pl/en/term/475.passportisation/>